

Официален вестник на Европейския съюз

C 404

Издание
на български език

Информация и известия

Година 63

26 ноември 2020 г.

Съдържание

III *Подготвителни актове*

СЪВЕТ

2020/C 404/01	Позиция (ЕС) № 11/2020 на Съвета на първо четене с оглед на приемането на директива на Европейския парламент и на Съвета относно представителни искиове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО Приета от Съвета на 4 ноември 2020 г. ⁽¹⁾	1
2020/C 404/02	Изложение на мотивите на Съвета: Позиция (ЕС) № 11/2020 на Съвета на първо четене с оглед на приемането на директива на Европейския парламент и на Съвета относно представителни искиове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО	30

BG

⁽¹⁾ Текст от значение за ЕИП.

III

(Подготвителни актове)

СЪВЕТ

ПОЗИЦИЯ (ЕС) № 11/2020 НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

с оглед на приемането на директива на Европейския парламент и на Съвета относно представителни искиове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО

Приета от Съвета на 4 ноември 2020 г.

(текст от значение за ЕИП)

(2020/C 404/01)

ЕВРОПЕЙСКИЯТ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взеха предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 114 от него,

като взеха предвид предложението на Европейската комисия,

след предаване на проекта на законодателния акт на националните парламенти,

като взеха предвид становището на Европейския икономически и социален комитет ⁽¹⁾,

като взеха предвид становището на Комитета на регионите ⁽²⁾,

в съответствие с обикновената законодателна процедура ⁽³⁾,

като имат предвид, че:

- (1) Глобализацията и цифровизацията доведоха до увеличаване на риска голям брой потребители да бъдат увредени от една и съща незаконна практика. Нарушенията на правото на Съюза могат да причинят вреди на потребителите. Без ефективни средства за преустановяване на незаконните практики и за обезщетяване на потребителите, доверието на потребителите във вътрешния пазар намалява.
- (2) Липсата на ефективни средства за прилагане на правото на Съюза за защита на потребителите може да доведе и до нарушаване на лоялната конкуренция между търговците-нарушители и търговците, спазващи изискванията, които извършват дейност на национално или трансгранично равнище. Подобни нарушения могат да възпрепятстват безпроблемното функциониране на вътрешния пазар.
- (3) Съгласно член 26, параграф 2 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) вътрешният пазар обхваща пространство без вътрешни граници, в което е осигурено свободното движение на стоки и услуги. Вътрешният пазар следва да осигурява на потребителите добавена стойност под формата на по-добро качество, по-голямо разнообразие, разумни цени и високи стандарти за безопасност по отношение на стоките и услугите, като по този начин утвърждава високо равнище на защита на потребителите.
- (4) В член 169, параграф 1 и член 169, параграф 2, буква а) от ДФЕС се предвижда Съюзът да допринася за постигането на високо равнище на защита на потребителите посредством мерки, приети по силата на член 114 от ДФЕС. В член 38 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“) се предвижда политиките на Съюза да осигуряват високо равнище на защита на потребителите.

⁽¹⁾ ОВ С 440, 6.12.2018 г., стр. 66.

⁽²⁾ ОВ С 461, 21.12.2018 г., стр. 232.

⁽³⁾ Позиция на Европейския парламент от 26 март 2019 г. (все още непубликувана в Официален вестник) и позиция на Съвета на първо четене от 4 ноември 2020 г. Позиция на Европейския парламент от ... (все още непубликувана в Официален вестник).

- (5) Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета ⁽⁴⁾ позволи на компетентни структури да предявяват представителни иски, чиято основна цел бе преустановяването или забраната на нарушения на правото на Съюза, увреждащи колективните интереси на потребителите. Посочената директива обаче не отговори в достатъчна степен на предизвикателствата, свързани с прилагането на потребителското право. За да се подобри възпирането на незаконните практики и да се намалят вредите, нанасяни на потребителите, в рамките на един все по-глобализиран и цифровизиран пазар, е необходимо да се засилят процесуалните механизми за защитата на колективните интереси на потребителите, така че да обхванат мерки за преустановяване или забрана, както и мерки за обезщетение. Предвид необходимите многобройни промени е целесъобразно Директива 2009/22/ЕО да бъде отменена и заменена с настоящата директива.
- (6) Процесуалните механизми за представителни иски, както за налагане на мерки за преустановяване или забрана, така и на мерки за обезщетение, се различават в рамките на Съюза и предлагат различни степени на защита на потребителите. Освен това, някои държави членки понастоящем не разполагат с никакви действащи процесуални механизми за колективни иски за налагане на мерки за обезщетение. Тази ситуация намалява доверието на потребителите и търговците във вътрешния пазар и способността им да осъществяват дейност на вътрешния пазар. Тя нарушава конкуренцията и възпрепятства ефективното прилагане на правото на Съюза в областта на защитата на потребителите.
- (7) Поради това настоящата директива има за цел да гарантира, че на равнището на Съюза и на национално равнище потребителите във всички държави членки разполагат с поне един ефективен и ефикасен процесуален механизъм за представителни иски за налагане на мерки за преустановяване или забрана и на мерки за обезщетение. Наличието на поне един такъв процесуален механизъм за представителни иски ще повиши доверието на потребителите, ще им даде възможност да упражняват правата си, ще допринесе за по-лоялна конкуренция и ще създаде равни условия за търговците, осъществяващи дейност на вътрешния пазар.
- (8) Настоящата директива има за цел да допринесе за функционирането на вътрешния пазар и за постигането на високо равнище на защита на потребителите, като дава възможност на компетентните структури, които представляват колективните интереси на потребителите, да предявяват представителни иски, както за налагане на мерки за преустановяване или забрана, така и на мерки за обезщетение срещу търговци, които нарушават разпоредбите на правото на Съюза. Тези компетентни структури следва да могат да поискат преустановяването или забраната на такова неправомерно поведение и да потърсят мерки за обезщетение, според случая и както е предвидено в правото на Съюза или националното право, като например обезщетение, ремонт или намаляване на цената.
- (9) Представителният иск следва да предложи ефективно и ефикасно средство за защита на колективните интереси на потребителите. Той следва да позволи на компетентните структури да действат с цел да се осигури спазването на съответните разпоредби на правото на Съюза от търговците и да се преодолеят пречките, пред които са изправени потребителите при индивидуални иски, като например тези, свързани с несигурността относно техните права и относно наличните процесуални механизми, психологическото нежелание да предприемат действия и отрицателното салдо между очакваните разходи и ползите от индивидуалния иск.
- (10) Важно е да се осигури необходимото равновесие между подобряването на достъпа на потребителите до правосъдие и осигуряването на подходящи гаранции за търговците за избягване на злоупотреби с предявяването на иски, които биха възпрепятствали необосновано способността на търговците да извършват дейност в рамките на вътрешния пазар. За да се предотврати злоупотребата с представителни иски, следва да се избягва присъждането на наказателни обезщетения и следва да се предвидят правила за някои процесуални аспекти, като определянето и финансирането на компетентните структури.
- (11) Настоящата директива не следва да заменя съществуващите национални процесуални механизми за защита на колективните или индивидуалните интереси на потребителите. Като взема предвид правните традиции на държавите членки, директивата следва да ги остави да преценят дали да създадат изисквания с настоящата директива процесуален механизъм за представителни иски като част от съществуващ или част от нов процесуален механизъм за налагане на колективни мерки за преустановяване или забрана или за мерки за обезщетение, или като отделен процесуален механизъм, при условие че поне един национален процесуален механизъм за представителни иски съответства на настоящата директива. Например настоящата директива не следва да възпрепятства държавите членки да приемат законодателство относно иски, търсещи установителни решения от съд или административен орган, въпреки че тя не предвижда правила за такива иски. Ако на национално равнище съществуват процесуални механизми в допълнение към процесуалния механизъм, изискван от настоящата директива, компетентната структура следва да може да избере кой процесуален механизъм да използва.

⁽⁴⁾ Директива 2009/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно исковете за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите (ОВ L 110, 1.5.2009 г., стр. 30).

- (12) В съответствие с принципа на процесуална автономия настоящата директива не следва да съдържа разпоредби относно всеки аспект на производствата по представителни иски. Следователно държавите членки са тези, които трябва да установят правила, например относно допустимостта, доказателствата или средствата за обжалване, приложими към представителните иски. Държавите членки следва например да определят необходимата степен на сходство между индивидуалните претенции или минималния брой потребители, заинтересовани от представителен иск за мерки за обезщетение, за да може даден случай да бъде допуснат за разглеждане като представителен иск. Тези национални правила не следва да възпрепятстват ефективното функциониране на процесуалния механизъм за представителните иски, изискван от настоящата директива. Съгласно принципа за недискриминация изискванията за допустимост, приложими за конкретни трансгранични представителни иски, не следва да се различават от тези, прилагани за конкретни национални представителни иски. Решение за обявяване на представителен иск за недопустим не следва да засяга правата на заинтересованите от иска потребители.
- (13) В обхвата на настоящата директива следва да бъде отразено актуалното развитие в областта на защитата на потребителите. Тъй като понастоящем потребителите действат в рамките на разширен и все по-цифровизиран пазар, постигането на високо равнище на защита на потребителите изисква области като защита на данните, финансови услуги, пътуване и туризъм, енергетика и телекомуникации, да бъдат обхванати от настоящата директива в допълнение към общото потребителско право. По-специално, тъй като е налице повишено търсене от страна на потребителите на финансови и инвестиционни услуги, е важно да се подобри прилагането на потребителското право в тези области. Потребителският пазар също се разви в областта на цифровите услуги и съществува повишена необходимост от по-ефективно прилагане на потребителското право, включително по отношение защитата на данните.
- (14) Настоящата директива следва да обхваща нарушения на разпоредбите на правни актове на Съюза, посочени в приложение I, доколкото тези разпоредби защитават интересите на потребителите, независимо дали тези потребители са посочени като потребители, пътници, ползватели, клиенти, инвеститори на дребно, клиенти на дребно, субекти на данни или друго. Настоящата директива обаче следва да защитава само интересите на физически лица, които са били увредени или могат да бъдат увредени от тези нарушения, ако тези лица са потребители по смисъла на настоящата директива. Нарушенията, нанасящи вреди на физически лица, които са търговци по смисъла на настоящата директива, не следва да се обхващат от нея.
- (15) Настоящата директива не следва да засяга правните актове, изброени в приложение I, и следователно не следва да променя или разширява установените в тези правни актове определения или да заменя който и да е евентуален механизъм за принудително изпълнение, които тези правни актове могат да съдържат. Например, механизмите за изпълнение, които са предвидени в Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета⁽³⁾ или се основават на него, могат, ако е приложимо, да продължат да бъдат използвани за защита на колективните интереси на потребителите.
- (16) За избягване на съмнения обхватът на настоящата директива следва да бъде определен възможно най-точно в приложение I. Когато правните актове, изброени в приложение I, съдържат разпоредби, които не се отнасят до защитата на потребителите, следва да се направи позоваване на специфичните разпоредби за защита на интересите на потребителите в приложение I. Подобни позовавания обаче не винаги са осъществими поради структурата на някои правни актове, по-специално в областта на финансовите услуги, включително областта на инвестиционните услуги.
- (17) За да се осигури адекватен отговор на нарушенията на правото на Съюза, чиито мащаб и форма се развиват бързо, законодателният орган следва да разгледа възможността за изменение на приложение I при всяко приемане на нов акт на Съюза, имащ отношение към защитата на колективните интереси на потребителите, така че новият акт на Съюза да бъде включен в обхвата на настоящата директива.
- (18) Прилагането на разпоредбите на настоящата директива в области, в допълнение към тези, които попадат в нейния обхват, следва да остане в компетентността на държавите членки. Държавите членки следва например да могат да запазят или да въведат национално законодателство, което съответства на разпоредбите на настоящата директива, по отношение на спорове, които не попадат в обхвата на приложение I.
- (19) Тъй като както съдебните, така и административните производства могат ефективно и ефикасно да служат за защита на колективните интереси на потребителите, държавите членки имат право на преценка дали представителен иск може да бъде предявен в съдебно производство, в административно производство, или и в двете, в зависимост от съответната област на правото или съответния икономически сектор. Това следва да не засяга правото на ефективни

⁽³⁾ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

правни средства за защита, предвидено в член 47 от Хартата, съгласно което държавите членки гарантират, че потребителите и търговците имат право на ефективни правни средства за защита пред съд срещу всяко административно решение, взето съгласно националните мерки за транспониране на настоящата директива. Това следва да включва възможността за дадена страна по иск да получи решение за спиране на изпълнението на оспорваното решение в съответствие с националното право.

- (20) Като доразвива Директива 2009/22/ЕО, настоящата директива следва да обхваща както националните, така и трансграничните нарушения, по-специално когато потребителите, засегнати от дадено нарушение, живеят в държави членки, различни от държавата членка, в която е установен търговецът, извършил нарушението. Също така в обхвата на директивата следва да бъдат включени нарушения, които са били преустановени преди началото или приключването на представителния иск, тъй като може все пак да е необходимо да се предотврати повторението на дадена практика чрез нейната забрана, да се установи, че дадена практика представлява нарушение или да се улесни обезщетяването на потребителите.
- (21) Настоящата директива не следва да засяга прилагането на международното частно право относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения или приложимото право, нито да създава такива правила. Съществуващите инструменти на правото на Съюза следва да се прилагат към процесуалния механизъм за представителните иски, изискван от настоящата директива. По-специално Регламент (ЕО) № 864/2007 ⁽⁶⁾, Регламент (ЕО) № 593/2008 ⁽⁷⁾ и Регламент (ЕС) № 1215/2012 ⁽⁸⁾ на Европейския парламент и на Съвета следва да се прилагат към процесуалния механизъм за представителните иски, изискван от настоящата директива.
- (22) Следва да се отбележи, че Регламент (ЕС) № 1215/2012 не обхваща компетентността на административните органи, нито признаването или изпълнението на решения от страна на тези органи. Подобни въпроси следва да се решават съгласно националното право.
- (23) Когато е необходимо, за една компетентна структура би било възможно, в съответствие с правилата на международното частно право, да предяви представителен иск в държавата членка, в която е била определена, както и в друга държава членка. Като се доразвива Директива 2009/22/ЕО, в настоящата директива следва да се направи разграничение между тези два вида представителни иски. Когато компетентна структура предяви представителен иск в държава членка, различна от тази, в която е определена, този представителен иск следва да се счита за трансграничен представителен иск. Когато компетентна структура предяви представителен иск в държавата членка, в която е определена, посоченият представителен иск следва да се счита за национален представителен иск дори ако същият представителен иск е предявен срещу търговец, с местоживеене в друга държава членка, и дори ако в рамките на този представителен иск са представлявани потребители от няколко държави членки. Държавата членка, в която е предявен представителният иск, следва да бъде критерият за решавашо значение за определяне на вида на предявения представителен иск. По тази причина не следва да бъде възможно за национален представителен иск да се превърне в трансграничен представителен иск по време на производството и обратното.
- (24) Организациите на потребителите по-специално следва да играят активна роля за гарантиране на спазването на приложимите разпоредби на правото на Съюза. Всички те следва да се разглеждат като подходящи да кандидатстват за статута на компетентна структура в съответствие с националното право. В зависимост от националните правни традиции публичните органи също могат да играят активна роля за гарантиране на спазването на приложимите разпоредби на правото на Съюза, като предявяват представителните иски, както е предвидено в настоящата директива.
- (25) За целите на трансграничните представителни иски компетентните структури следва да отговарят на еднакви критерии за определяне в целия Съюз. По-специално, те следва да бъдат юридически лица, надлежно учредени в съответствие с националното право на определящата ги държава членка, да имат определено ниво на постоянство и на обществена дейност, да са с нестопанска цел и да имат законен интерес предвид предмета на своята дейност към защитата на интересите на потребителите, както е предвидено в правото на Съюза. Срещу компетентните структури не следва да има открито производство по несъстоятелност и те не следва да бъдат обявени в несъстоятелност. Те следва да са независими и да не се влияят от лица, различни от потребителите, които имат икономически интерес от предявяване на представителни иски, по-специално от търговци или хедж фондове, включително в случай на финансиране от трети страни. Компетентните структури следва да имат установени процедури за предотвратяване на такова влияние, както и за предотвратяване на конфликти на интереси между тях, лицата, които им предоставят финансиране и интересите на потребителите. Те следва да оповестяват публично на ясен и разбираем език чрез подходящи средства, по-специално на своите интернет страници, информация, доказваща, че те отговарят на критериите за определянето им като компетентна структура както и обща информация относно източниците на тяхното финансиране като цяло, тяхната организационна, управленска и членска структура, предмет на дейност и дейности.

⁽⁶⁾ Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 г. относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II) (ОВ L 199, 31.7.2007 г., стр. 40).

⁽⁷⁾ Регламент (ЕО) № 593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 г. относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) (ОВ L 177, 4.7.2008 г., стр. 6).

⁽⁸⁾ Регламент (ЕС) № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 г. относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела (ОВ L 351, 20.12.2012 г., стр. 1).

- (26) Държавите членки следва да могат свободно да установяват критериите за определяне на компетентните структури за целите на националните представителни иски в съответствие с националното законодателство. Държавите членки обаче следва също да могат да прилагат критериите за определяне, установени в настоящата директива, за определяне на компетентни структури за целите на трансгранични представителни иски по отношение на компетентни структури, определени единствено за целите на национални представителни иски.
- (27) Никой критерий, прилаган за определянето на компетентни структури при национални или трансгранични представителни иски, не следва да възпрепятства ефективното функциониране на представителните иски, както е предвидено в настоящата директива.
- (28) Държавите членки следва да са в състояние да определят предварително компетентните структури за целта на предявяване на представителни иски. Настоящата директива не следва да насърчава държавите членки да предвиждат възможността за определяне на компетентни структури на *ad hoc* принцип. За целите на националните представителни иски обаче държавите членки следва да могат също или като алтернатива да определят компетентни структури на *ad hoc* принцип за конкретен национален представителен иск. Такова определяне следва да може да бъде направено от сезирания съд или административен орган, включително и чрез приемане, когато е приложимо. За целите на трансграничните представителни иски обаче са необходими общи гаранции. Поради това на компетентните структури, определени на *ad hoc* принцип, не следва да се разрешава да предявяват трансгранични представителни иски.
- (29) Определящата държава членка следва да гарантира, че дадена компетентна структура отговаря на критериите за компетентна структура за целите на трансграничните представителни иски, да преценява дали компетентната структура продължава да отговаря на критериите за определяне и при необходимост да отменя определянето на тази компетентна структура. Държавите членки следва да правят оценка дали компетентните структури продължават да отговарят на критериите за определяне поне на всеки пет години.
- (30) Ако се появят опасения дали дадена компетентна структура отговаря на критериите за определяне, държавата членка, която е определила тази компетентна структура, следва да извърши проверка във връзка с опасенията и, ако е уместно, да отмени определянето на посочената компетентна структура. Държавите членки следва да определят национални звена за контакт за целите на предаването и получаването на искания за проверка.
- (31) Държавите членки следва да гарантират, че пред техните съдилища или административни органи могат да се предявяват трансгранични представителни иски от компетентни структури, определени за целите на такива представителни иски в друга държава членка. Освен това компетентни структури от различни държави членки следва да могат да обединяват усилията си в рамките на един представителен иск пред една инстанция, като се спазват приложимите правила относно юрисдикцията. Това не следва да засяга правото на сезирания съд или административен орган да провери дали представителният иск е подходящ за разглеждане като един представителен иск.
- (32) Следва да се гарантира взаимното признаване на процесуалната легитимация на компетентните структури, определени за целите на трансгранични представителни иски. Данните на тези компетентни структури следва да бъдат съобщени на Комисията и Комисията следва да състави списък на тези компетентни структури и да осигури публичен достъп до този списък. Включването в списъка следва да служи като доказателство за процесуалната легитимация на компетентната структура, предявяваща представителния иск. Това не следва да засяга правото на съда или административния орган да провери дали предметът на дейност на компетентната структура оправдава предявяването на иск от нейна страна в конкретен случай.
- (33) Мерките за преустановяване или забрана целят да защитят колективните интереси на потребителите независимо дали някаква действителна загуба или вреда е претърпяна от отделните потребители. Мерките за преустановяване или забрана може да изискват от търговците да предприемат конкретно действие, например да предоставят на потребителите информация, която преди това е била пропусната в нарушение на правно задължение. Решението за налагане на мерки за преустановяване или забрана не следва да зависи от това дали практиката е умишлена или е в резултат на небрежност.
- (34) При предявяването на представителен иск компетентната структура следва да предостави на съда или административния орган достатъчно информация относно заинтересованите от представителния иск потребители. Тази информация следва да позволява на съда или административния орган да установи дали има компетентност, както и приложимото право. В случаи, свързани с непозволено увреждане, това задължение включва уведомяване на съда или на административния орган за мястото, където е настъпило или може да настъпи вредоносното събитие, което засяга потребителите. Степента на подробност на изискваната информация може да се различава в зависимост

от мярката, която компетентната структура иска и дали се прилага механизъм за участие или механизъм за неучастие в иска. Освен това, когато се предявява представителен иск за налагане на мерки за преустановяване или забрана, евентуалното спиране или прекъсване на давностните срокове за последващи иски за налагане на мерки за обезщетение изисква от компетентната структура да предостави достатъчно информация относно групата потребители, заинтересовани от представителния иск.

- (35) Държавите членки следва да гарантират, че компетентните структури могат да предявяват иски за налагане на мерки за преустановяване или забрана и на мерки за обезщетение. За да гарантират процесуалната ефективност на представителните иски държавите членки следва да могат да вземат решение, така че компетентните структури да могат да искат налагането на мерки за преустановяване или забрана и на мерки за обезщетение в рамките на един представителен иск или в рамките на отделни представителни иски. Ако са поискани в рамките на един представителен иск, компетентните структури следва да могат да искат всички приложими мерки на време на предявяване на представителния иск или първо да поискат приложимите мерки за преустановяване или забрана и впоследствие да поискат мерки за обезщетение, ако е целесъобразно.
- (36) Компетентна структура, която предявява представителен иск съгласно настоящата директива, следва да иска съответните мерки, включително мерки за налагане на обезщетение, в интерес и от името на потребителите, засегнати от нарушението. Компетентната структура следва да има процесуалните права и задължения на страната ищец по производството. Държавите членки следва да бъдат свободни да предоставят на индивидуални потребители, заинтересовани от представителния иск, определени права в рамките на представителния иск, но тези индивидуални потребители не следва да бъдат ищци по производството. При никакви обстоятелства индивидуалните потребители не следва да могат да се намесват в процесуалните решения, взети от компетентните структури, да искат отделно доказателства в рамките на производството или да обжалват отделно процесуалните решения на съда или административния орган, пред които е предявен представителният иск. Освен това индивидуалните потребители не следва да имат процесуални задължения в рамките на представителния иск, нито да поемат разходите по производството, освен при изключителни обстоятелства.
- (37) Въпреки това заинтересованите от представителен иск потребители следва да имат право да се възползват от този представителен иск. При представителни иски за налагане на мерки за обезщетение ползите следва да бъдат под формата на средства за правна защита като обезщетение, ремонт, замяна, намаляване на цената, прекратяване на договора или възстановяване на платената цена. При представителни иски за налагане на мерки за преустановяване или забрана ползата за потребителите може да бъде преустановяването или забраната на практика, която представлява нарушение.
- (38) При представителни иски за мерки за обезщетение загубилата страна следва да заплати разходите по производството, направени от спечелилата страна, в съответствие с условията и изключенията, предвидени в националното право. Въпреки това съдът или административният орган не следва да постановява загубилата страна да заплати разходите, които са ненужно направени. Индивидуалните потребители, заинтересовани от даден представителен иск, не следва да заплащат разходите по производството. В изключителни случаи обаче следва да бъде възможно индивидуални потребители, заинтересовани от представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, да бъдат осъдени да заплатят разходите по производството, които са направени в резултат на тяхно умишлено или небрежно поведение, например забавянето на производството поради неправомерно поведение. Разходите по производството следва да включват например всички разходи, произтичащи от факта, че някоя от страните е била представлявана от адвокат или друг юрист, или всички разходи, произтичащи от връчването или превода на документи.
- (39) За да се избегне злоупотреба с предявяването на иски, държавите членки следва да приемат нови правила или да прилагат съществуващи правила съгласно националното право, така че съдът или административният орган да може да реши да отхвърли явно неоснователни случаи, веднага след като съдът или административният орган е получил необходимата информация, за да обоснове това решение. Държавите членки не следва да бъдат задължени да въвеждат специални правила, приложими към представителните иски, и следва да могат да прилагат общи процесуални правила, когато тези правила отговарят на целта за избягване на злоупотреби с предявяването на съдебни иски.
- (40) Мерките за преустановяване или забрана следва да включват окончателни и временни мерки. Временните мерки могат да обхващат привременни мерки, предупредителни и превантивни мерки за преустановяване на пропължаваща практика или за забрана на практика, в случай, когато тази практика не е била осъществена, но когато съществува риск тя да причини сериозна или необратима вреда на потребителите. Мерките за преустановяване или забрана биха могли да включват и мерки, които установяват, че дадена практика представлява нарушение, когато тази практика е преустановена преди предявяването на представителните иски, но когато все пак е необходимо да се установи, че практиката представлява нарушение, например за да се улеснят последващи иски за налагане на мерки за обезщетение. Освен това мерките за преустановяване или забрана биха могли да бъдат под формата на задължение от страна на извършилия нарушението търговец да публикува изцяло или частично решението, взето от съда или административния орган, относно мярката във форма, която се счита за подходяща, или да публикува коригиращо изявление.

- (41) Като се доразвива Директива 2009/22/ЕО, държавите членки следва да могат да изискват компетентната структура, която възнамерява да предяви представителен иск за налагане на мерки за преустановяване или забрана, да проведе предварителна консултация, за да се даде възможност на съответния търговец да преустанови нарушението, което би било предмет на представителния иск. Държавите членки следва да могат да изискват тази предварителна консултация да се провежда съвместно с независим публичен орган, който те определят. Когато държавите членки предвидят, че трябва да се проведе предварителна консултация, следва да се определи срок от две седмици след получаване на искането за провеждане на консултация, след чието изтичане, ако нарушението не е преустановено, ищецът следва да има право незабавно да предяви представителен иск за налагане на мерки за преустановяване или забрана пред компетентния съд или административен орган. Такива изисквания могат също да се прилагат и по отношение на представителни иски за налагане на мерки за обезщетение, в съответствие с националното право.
- (42) Настоящата директива следва да предвижда процесуален механизъм, който не засяга правилата, установяващи материални права на потребителите на договорни и извъндоговорни средства за правна защита в случаите, когато техните интереси са увредени от нарушение, като например правото на обезщетение за вреди, разваляне на договор, възстановяване на разходи, замяна, ремонт или намаляване на цената, според случая и както е предвидено в правото на Съюза и националното право. Представителен иск за налагане на мерки за обезщетение по настоящата директива следва да може да бъде предявен само когато правото на Съюза или националното право предвиждат такива материални права. Настоящата директива не следва да дава възможност да се налагат наказателни обезщетения на извършили нарушения търговец в съответствие с националното право.
- (43) Потребителите, заинтересовани от представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, следва да разполагат с подходящи възможности след предявяването на представителния иск да изразят дали са съгласни или не да бъдат представлявани по този конкретен представителен иск от компетентната структура, както и дали са съгласни или не да се възползват от съответните резултати по представителния иск. За да отговорят най-добре на правните си традиции, държавите членки следва да предвидят механизъм за участие или механизъм за неучастие в иска, или комбинация от двата. При механизъм за участие от потребителите следва да се изисква изрично да изразят съгласието си да бъдат представлявани от компетентната структура в рамките на представителния иск за налагане на мерки за обезщетение. При механизъм за неучастие от потребителите следва да се изисква изрично да заявят несъгласието си да бъдат представлявани от компетентната структура в представителния иск за налагане на мерки за обезщетение. Държавите членки следва да могат да решават на кой етап от производството отделните потребители биха могли да упражнят правото си да участват или не в представителния иск.
- (44) Държавите членки, които предвиждат механизъм за участие, следва да могат да изискват някои потребители да изберат да участват в представителния иск за налагане на мерки за обезщетение преди представителният иск да бъде предявен, при условие че други потребители също имат възможността да се включат след предявяването на представителния иск.
- (45) Въпреки това, за да се осигури добро правораздаване и да се избегнат противоречащи си съдебни решения, следва да се изисква механизъм за участие по отношение на представителни иски за налагане на мерки за обезщетение, когато увредените от нарушението потребители не пребивават обичайно в държавата членка на съда или административния орган, пред който е предявен представителният иск. В такива случаи потребителите следва изрично да изразят съгласието си да бъдат представлявани по този представителен иск, за да бъдат обвързани от неговия резултат.
- (46) Когато потребителите изрично или мълчаливо изразят съгласието си да бъдат представлявани от компетентна структура по представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, независимо дали този представителен иск е предявен в контекста на механизъм за участие или на механизъм за неучастие, те не следва повече да могат да бъдат представлявани по други представителни иски на същото основание срещу същия търговец, нито да могат да предявяват индивидуални иски на същото основание срещу същия търговец. Това обаче не следва да се прилага, ако потребител, изрично или мълчаливо изразил съгласието си да бъде представляван по представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, по-късно се е отказал от този представителен иск в съответствие с националното право, например когато потребител на по-късен етап откаже да бъде обвързан от споразумение.
- (47) От съображения за експедитивност и ефективност държавите членки в съответствие с националното право следва да могат да предоставят на потребителите възможността да се ползват пряко от мярката за обезщетение след нейното налагане, без да им се налагат изисквания относно предварително участие в представителния иск.
- (48) Държавите членки следва да определят правила за координацията на представителните иски, индивидуалните иски, предявени от потребители, и всякакви други действия за защита на индивидуалните и колективните интереси на потребителите, както е предвидено в правото на Съюза и в националното право. Мерките за преустановяване или забрана, наложени съгласно настоящата директива, не следва да засягат индивидуалните иски за налагане на мерки за обезщетение, предявени от потребители, претърпели вреди от практиката, предмет на мерките за преустановяване или забрана.

- (49) Държавите членки следва да изискват от компетентните структури да предоставят достатъчно информация в подкрепа на представителните иски за налагане на мерки за обезщетение, включително описание на групата потребители, увредени от нарушението, и фактическите и правните въпроси, които трябва да бъдат решени в рамките на същия представителен иск. От компетентната структура не следва да се изисква индивидуално да определи всеки потребител, заинтересован от представителния иск, за да предяви представителен иск. При представителни иски за налагане на мерки за обезщетение съдът или административният орган следва да провери на възможно най-ранен етап от производството дали е подходящо казусът да бъде предявен като представителен иск предвид естеството на нарушението и характеристиките на претърпяната вреда от увредените потребители.
- (50) Мерките за обезщетение следва да определят индивидуалните потребители или поне да описват групата потребители, които имат право на средствата за правна защита, предвидени в тези мерки за обезщетение, и ако е приложимо, да посочват метода за количествено определяне на вреда и съответните стъпки, които потребителите и търговците да предприемат за прилагането на средствата за правна защита. Потребителите, които имат право на средства за правна защита, следва да могат да се възползват от тях, без да е необходимо да започват отделно производство. Например, изискването за отделно производство предполага задължение на потребителя да предяви индивидуален иск пред съд или административен орган за количествено определяне на вредата. Вместо това, за да получат своите средства за правна защита, от потребителите следва да бъде възможно да се изисква, съгласно настоящата директива, да предприемат определени стъпки, като например да се представят на субекта, отговарящ за изпълнението на мярката за обезщетение.
- (51) Държавите членки следва да установят или да запазят правилата относно сроковете, като например давностни срокове или други срокове, в рамките на които отделните потребители да упражняват правото си да се ползват от мерките за обезщетение. Държавите членки следва да могат да установят правила за предназначението на неизразходвани средства за обезщетение, които не са били използвани в рамките на установените срокове.
- (52) Компетентните структури следва да осигурят на съдилищата или административните органи пълна прозрачност по отношение на източника на финансиране на своите дейности като цяло и по отношение на източника на средствата в подкрепа на конкретен представителен иск за налагане на мерки за обезщетение. Това е необходимо, за да се даде възможност на съдилищата или административните органи да преценят дали финансирането от трета страна, доколкото е разрешено в от националното право, отговаря на условията, предвидени в настоящата директива, дали има конфликт на интереси между финансиращата трета страна и компетентната структура, което представлява риск от злоупотреба с предявяването на иски, и дали финансирането от трета страна, която има икономически интерес от предявяването или резултата от представителния иск за налагане на мерки за обезщетение, не отклонява представителния иск от защитата на колективните интереси на потребителите. Информацията, предоставена от компетентната структура, следва да даде възможност на съда или административния орган да прецени дали третата страна може да окаже неправомерно влияние върху процесуалните решения на компетентната структура в контекста на представителния иск, включително относно решенията за споразумения, по начин, който би бил в ущърб на колективните интереси на заинтересованите потребители, и да прецени дали третата страна предоставя финансиране за представителен иск за налагане на мерки за обезщетение срещу ответник, който е конкурент на финансиращата трета страна, или срещу ответник, от когото финансиращата трета страна е зависима. Следва да се счита, че прякото финансиране на конкретен представителен иск от търговец, осъществяващ дейност на същия пазар като ответника, предполага конфликт на интереси, тъй като конкурентът може да има икономически интерес от резултата от представителния иск, който би се различавал от интереса на потребителите.

Неп прякото финансиране на представителния иск от организации, финансирани чрез равни вноски от техните членове или чрез дарения, включително дарения от търговци в рамките на инициативи за корпоративна социална отговорност или колективно финансиране, следва да бъде сметено за допустимо за финансиране от трета страна, при условие че финансирането от трета страна отговаря на изискванията за прозрачност, независимост и липса на конфликти на интереси. Ако бъде потвърден конфликт на интереси, съдът или административният орган следва да има правомощието да предприема подходящи мерки, например да изиска от компетентната структура да откаже или да промени съответното финансиране и при необходимост да отхвърли процесуалната легитимация на компетентната структура или да обяви за недопустим конкретния представителен иск за налагане на мерки за обезщетение. Такова отхвърляне или обявяване на недопустимост не следва да засяга правата на потребителите, заинтересовани от представителния иск.

- (53) В рамките на представителните иски за налагане на мерки за обезщетение следва да се насърчават колективните споразумения, насочени към осигуряването на мерки за обезщетение на потребителите, които са претърпели вреди.
- (54) Съдът или административният орган следва да могат да поканят търговеца и компетентната структура, която е предявила представителния иск за налагане на мерки за обезщетение, да започнат преговори за постигане на споразумение за мерките за обезщетение, което да бъде предоставено на заинтересованите от представителния иск потребители.

- (55) Всяко споразумение, постигнато в контекста на представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, следва да бъде одобрено от съответния съд или административен орган, освен ако условията на споразумението не могат да бъдат изпълнени или ако споразумението противоречи на задължителни разпоредби на националното право, приложимо към основанията на иска, от които не може да се договори отклонение в ущърб на потребителите. Например споразумение, което изрично оставя непроменена договорна клауза, даваща на търговеца изключителното право да тълкува всяка друга клауза от този договор, би могло да противоречи на задължителните разпоредби на националното право.
- (56) Държавите членки следва също да могат да определят правила, които да позволяват на съд или административен орган да откаже да одобри споразумение в случаите, когато съдът или административният орган смята споразумението за несправедливо.
- (57) Одобрените споразумения следва да бъдат обвързващи за компетентната структура, за търговеца и за заинтересованите индивидуални потребители. Държавите членки следва да могат обаче да определят правила, съгласно които на заинтересованите индивидуални потребители се дава възможност да приемат споразумение или да откажат да бъдат обвързани от него.
- (58) Осигуряването на информираност на потребителите за представителния иск е от решаващо значение за успеха му. На своите интернет страници компетентните структури следва да информират потребителите относно представителните иски, които са решили да предявят пред съд или административен орган, актуалното състояние на предявените от тях представителни иски и резултата от такива представителни иски, за да дадат възможност на потребителите да вземат информирано решение дали желаят да участват в представителен иск и да предприемат своевременно необходимите стъпки. Информацията, която следва да бъде представена от компетентните структури на потребителите, следва да включва, ако е уместно и необходимо, обяснение на разбираем език на предмета и на възможните или действителните правни последици от представителния иск, намерението на компетентната структура да предяви иска, описание на групата потребители, заинтересовани от представителния иск, както и необходимите стъпки, които да бъдат предприети от заинтересованите потребители, включително за обезпечаването на необходимия доказателствен материал, за да може потребителят да се възползва от мерките за преустановяване или забрана, мерките за обезщетение или одобрените споразумения, както е предвидено в настоящата директива. Тази информация следва да бъде адекватна и пропорционална на обстоятелствата по случая.
- (59) Без да се засяга задължението на компетентните структури да предоставят информация, заинтересованите потребители следва да бъдат информирани за висящия представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, за да могат изрично или мълчаливо да изразят съгласието си да бъдат представлявани по представителния иск. Държавите членки следва да направят това възможно чрез създаване на подходящи правила за разпространяването на информация за представителните иски сред потребителите. Държавите членки следва да решат кой да отговаря за разпространяването на тази информация.
- (60) Потребителите следва освен това да бъдат информирани за окончателните решения, с които се предвиждат мерки за преустановяване или забрана, мерки за обезщетение или одобрени споразумения, за правата им след установяване на нарушение и за евентуалните следващи стъпки, които да бъдат предприети от заинтересованите от колективния иск потребители, по-специално по отношение на получаването на мерки за обезщетение. Рисковете за репутацията, свързани с разпространяването на информация за нарушението, също са важни за възпирането на търговците от нарушаване на правата на потребителите.
- (61) За да бъде ефективна, информацията за висящите представителни иски и за приключените представителни иски следва да бъде адекватна и пропорционална на обстоятелствата по случая. Тази информация може да бъде предоставена например на интернет страницата на компетентната структура или на търговеца, в националните електронни бази данни, в социалните медии, на онлайн места за търговия или в популярни вестници, включително вестници, които се разпространяват изключително чрез електронни средства за комуникация. Когато е възможно и подходящо, потребителите следва да бъдат информирани поотделно чрез електронни писма или писма на хартиен носител. При поискване такава информация следва да се предоставя в достъпна форма за хората с увреждания.
- (62) Търговецът, извършил нарушение, следва да информира за своя сметка всички заинтересовани потребители относно окончателните мерки за преустановяване или забрана и окончателните мерки за обезщетение. Освен това търговецът следва да информира потребителите за всяко споразумение, одобрено от съд или административен орган. Държавите членки следва да могат да установят правила, съгласно които това задължение да зависи от искане на компетентната структура. Ако съгласно националното право компетентната структура, съдът или административният орган трябва да предостави информацията за окончателни решения и одобрени споразумения на заинтересованите от представителния иск потребители, от търговеца не следва да се изисква да предоставя повторно същата информация. Компетентната структура следва да информира заинтересованите потребители за окончателните решения за отказ или отхвърляне на представителните иски за налагане на мерки за обезщетение.

- (63) Държавите членки следва да могат да създадат национални електронни бази данни, които са обществено достъпни чрез интернет страници, на които да се предоставя информация за компетентните структури, предварително определени за целите на предявяването на национални представителни иски и трансгранични представителни иски, и обща информация за висящите и приключените представителни иски.
- (64) Държавите членки следва да гарантират, че окончателното решение на съд или административен орган на която и да е държава членка относно извършено нарушение, което накърнява колективните интереси на потребителите, може да се използва от всички страни като доказателство в контекста на всеки друг иск за налагане на мерки за обезщетение срещу същия търговец за същата практика пред съдилищата или административните органи на тези държави членки. В съответствие с принципа за независимост на съдебната система и свобода при преценката на доказателствата, това не следва да засяга националното право по отношение на преценката на доказателствата.
- (65) Когато е предявен иск, давностните срокове обикновено спират да текат. Исковете за налагане на мерки за преустановяване или забрана обаче не водят непременно до спиране по отношение на последващи мерки за обезщетение, които могат да възникнат от едно и също нарушение. Поради това държавите членки следва да гарантират, че висящ представителен иск за налагане на мерки за преустановяване или забрана води до спиране или прекъсване на приложимите давностни срокове по отношение на потребителите, заинтересовани от представителния иск, така че тези потребители, независимо дали действат индивидуално или са представлявани от компетентна структура, не са възпрепятствани впоследствие да предявят иск за налагане на мерки за обезщетение във връзка с предполагаемото нарушение поради изтичане на давностните срокове в хода на представителния иск за мерки за преустановяване или забрана. При предявяване на представителен иск за налагане на мярка за преустановяване или забрана компетентната структура следва в достатъчна степен да определи групата потребители, чиито интереси са увредени от предполагаемото нарушение, които евентуално биха могли да предявят иск във връзка с това нарушение и които могат да бъдат засегнати от изтичането на давностните срокове в хода на същия представителен иск. С цел избягване на съмнения, висящ представителен иск за налагане на мярка за обезщетение също следва да води до спиране или прекъсване на приложимите давностни срокове за заинтересованите от въпросния представителен иск потребители.
- (66) За да се гарантира правната сигурност, спирането или прекъсването на давностните срокове, наложено в съответствие с настоящата директива, следва да се отнася само за иски за налагане на мерки за обезщетение, предявени за нарушения, извършени на или след ... [датата на прилагане на настоящата директива]. Това не следва да изключва прилагането на разпоредбите на националното право относно спирането или прекъсването на давностните срокове, които са били приложими преди ... [датата на прилагане на директивата] по отношение на иски за налагане на мерки за обезщетение, основани на нарушения, извършени преди тази дата.
- (67) Представителните иски за налагане на мерки за преустановяване или забрана следва да се разглеждат с необходимата процесуална бързина. Ако нарушението продължава, може да се акцентира върху необходимостта от експедитивност. Представителните иски за налагане на мерки за преустановяване или забрана с временно действие следва, когато е уместно, да се разглеждат в бързо производство, за да се предотврати причиняването на вреди или на допълнителни вреди вследствие на нарушението.
- (68) Доказателствата са от съществено значение за установяване дали даден представителен иск за налагане на мерки за преустановяване или забрана или на мерки за обезщетение е основателен. Отношенията между търговците и потребителите обаче често се характеризират с информационни асиметрии и необходимите доказателства може да се притежават изключително от търговеца, което да ги прави недостъпни за компетентната структура. Поради това компетентните структури следва да имат правото да поискат от компетентния съд или административен орган да разпорежи на търговеца да разкрие доказателства, свързани с техния иск. От друга страна, като се вземе предвид принципът на равните процесуални възможности, търговецът следва да има същото право да изисква доказателства, които се контролират от компетентната структура. Необходимостта, обхватът и пропорционалността на разпорежданията за разкриване на доказателства следва да бъдат внимателно преценени от съда или административния орган, пред който е предявен представителният иск, в съответствие с националното процесуално право, при съблюдаване на защитата на законните интереси на трети страни и при спазване на приложимите правила за поверителност на равнището на Съюза и на национално равнище.
- (69) За да се гарантира ефективността на представителните иски, на извършилите нарушение търговци следва да се налагат ефективни, възпиращи и пропорционални санкции за неспазването или отказа за изпълнение на мярка за преустановяване или забрана. Държавите членки следва да гарантират, че тези санкции могат да бъдат под формата на глоби, например условни глоби, периодични плащания или имуществени санкции. Следва да има и санкции за неспазването или отказа за изпълнение на разпореждане за предоставяне на информация на заинтересованите потребители относно окончателни решения или споразумения, или за неспазването или отказа за разкриване на доказателства. При отказ за изпълнение на разпореждане за разкриване на доказателства следва също да могат да се прилагат и други видове санкции, например процесуални мерки.

- (70) Предвид факта, че представителните искиове подпомагат публичния интерес, като защитават колективните интереси на потребителите, държавите членки следва да запазят или да предприемат мерки, целящи да гарантират, че компетентните структури не са възпрепятствани да предявяват представителни искиове по настоящата директива поради разходите, свързани с производството. Такива мерки могат да включват ограничаване на приложимите съдебни или административни такси, предоставяне при необходимост на достъп до правна помощ на компетентните структури или осигуряване на публично финансиране за компетентните структури за предявяване на представителни искиове, включително структурна подкрепа или други средства за подкрепа. От държавите членки обаче не следва да се изисква да финансират представителни искиове.
- (71) Сътрудничеството и обменът на информация между компетентни структури от различни държави членки са доказали своята полезност в борбата по-специално с трансграничните нарушения. Осъществяването на мерки за изграждане на капацитет и за сътрудничество е необходимо да продължи, а техният обхват — да бъде разширен и да включва по-голям брой компетентни структури от Съюза, за да се увеличи използването на представителни искиове с трансгранични последици.
- (72) За целите на оценяването на настоящата директива държавите членки следва да предоставят на Комисията данни за представителните искиове, предявени съгласно настоящата директива. Държавите членки следва да предоставят информация за броя и вида на представителните искиове, приключени пред техните съдилища или административни органи. Следва да се предоставя и информация за резултата от представителните искиове, като например дали са били допустими, дали са приключили с успех, или са довели до одобрено споразумение. За да се облекчи административната тежест за държавите членки при изпълнението на тези задължения следва да е достатъчно на Комисията да се предостави обща информация за вида на нарушенията и заинтересованите страни, по-специално по отношение на мерките за преустановяване или забрана. По отношение на страните, например, следва да е достатъчно Комисията да бъде информирана за това дали компетентната структура е била организация на потребителите или публичен орган, както и за сферата на дейност на търговеца, например финансови услуги. Като алтернатива държавите членки следва да могат да предоставят на Комисията копия на съответните решения или споразумения. Не следва да се предоставя информация за самоличността на конкретни потребители, заинтересовани от представителните искиове.
- (73) Комисията следва да изготви доклад, придружен при нужда от законодателно предложение, за оценка на това дали трансграничните представителни искиове могат да бъдат разглеждани най-добре на равнището на Съюза чрез създаване на Европейски омбудсман за представителни искиове за мерки за преустановяване или забрана и мерки за обезщетение.
- (74) Настоящата директива зачита основните права и спазва принципите, признати по-специално в Хартата. Ето защо настоящата директива следва да се тълкува и прилага в съответствие с тези права и принципи, включително с онези от тях, свързани с правото на ефективни правни средства за защита и на справедлив съдебен процес, както и правото на защита.
- (75) По отношение на правото в областта на околната среда настоящата директива взема предвид Конвенцията на Икономическата комисия за Европа на Организацията на обединените нации от 25 юни 1998 г. за достъпа до информация, участието на обществеността в процеса на вземането на решения и достъпа до правосъдие по въпроси на околната среда („Конвенцията от Орхус“).
- (76) Тъй като целите на настоящата директива, а именно да се гарантира, че във всички държави членки има създаден механизъм за представителни искиове за защита на колективните интереси на потребителите с цел осигуряване на високо равнище на защита на потребителите и допринасяне към правилното функциониране на вътрешния пазар, не могат да бъдат постигнати в достатъчна степен от държавите членки, но поради трансграничните последици на нарушенията могат да бъдат постигнати по-добре на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящата директива не надхвърля необходимото за постигане на тези цели.
- (77) В съответствие със Съвместната политическа декларация от 28 септември 2011 г. на държавите членки и на Комисията относно обяснителните документи⁽⁹⁾ държавите членки са поели ангажимент в обосновани случаи да прилагат към съобщението за своите мерки за транспониране един или повече документи, разясняващи връзката между елементите на дадена директива и съответстващите им части от националните инструменти за транспониране. По отношение на настоящата директива законодателят смята, че предоставянето на такива документи е обосновано.

⁽⁹⁾ ОВ С 369, 17.12.2011 г., стр. 14.

- (78) Целесъобразно е да се предвидят правила относно прилагането на настоящата директива във времето.
- (79) Поради това Директива 2009/22/ЕО следва да бъде отменена,

ПРИЕХА НАСТОЯЩАТА ДИРЕКТИВА:

ГЛАВА 1

ПРЕДМЕТ, ОБХВАТ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Член 1

Предмет и цел

1. С настоящата директива се установяват правила, които да гарантират, че процедура за представителен иск, целяща защитата на колективните интереси на потребителите, е налична във всички държави членки, като същевременно се предвиждат подходящи гаранции, за да се избегне злоупотребата с предявяването на иски. Целта на настоящата директива е чрез постигането на високо равнище на защита на потребителите да се допринесе за правилното функциониране на вътрешния пазар като се сближат някои аспекти на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно представителните иски. Поради това настоящата директива има за цел и да се подобри достъпът на потребителите до правосъдие.
2. Настоящата директива не възпрепятства държавите членки да приемат или да запазят в сила процесуални средства за правна защитата на колективните интереси на потребителите на национално равнище. Държавите членки обаче гарантират, че поне един процесуален механизъм, който позволява на компетентните структури да предявяват представителни иски за целите както на мерките за преустановяване или забрана, така и на мерките за обезщетение, е в съответствие с настоящата директива. Изпълнението на настоящата директива не представлява основание за намаляване на степента на защита на потребителите в областите, попадащи в обхвата на правните актове, изброени в приложение I.
3. Компетентните структури са свободни да избират процесуалните средства, с които разполагат съгласно правото на Съюза или националното право, за защитата на колективните интереси на потребителите.

Член 2

Обхват

1. Настоящата директива се прилага за представителни иски, предявени срещу нарушения от страна на търговци на разпоредбите на правните актове на Съюза, посочени в приложение I, включително такива разпоредби, както са транспонирани в националното право, които увреждат или могат да увредят колективните интереси на потребителите. Настоящата директива не засяга разпоредбите на правните актове на Съюза, посочени в приложение I. Тя се прилага за национални и трансгранични нарушения, включително когато тези нарушения са преустановени преди предявяване на представителния иск или когато тези нарушения са приключили преди приключването на производството по представителния иск.
2. Настоящата директива не засяга правилата на правото на Съюза или на националното право, установяващи договорни и извъндоговорни средства за правна защита на потребителите срещу нарушенията, посочени в параграф 1.
3. Настоящата директива не засяга правилата на Съюза относно международното частно право, по-специално правилата относно компетентността на съдилищата и признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела, и правилата относно правото, приложимо към договорни и извъндоговорни задължения.

Член 3

Определения

За целите на настоящата директива се прилагат следните определения:

- 1) „потребител“ означава всяко физическо лице, което извършва дейност за цели извън търговската или стопанската дейност, занаята или професията на това лице;

- 2) „търговец“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо дали е частно или публично, което извършва дейност, включително чрез друго лице, действащо от негово име или за негова сметка, за цели, свързани с търговската или стопанската дейност, занаята или професията на това физическо или юридическо лице;
- 3) „колективни интереси на потребителите“ означава общия интерес на потребителите, и по-специално за целите на мерките за обезщетение — интересите на група потребители;
- 4) „компетентна структура“ означава всяка организация или публичен орган, представляващ интересите на потребителите, който е определен от държава членка като компетентен да предявява представителни иски в съответствие с настоящата директива;
- 5) „представителен иск“ означава иск за защита на колективните интереси на потребителите, предявен от компетентна структура като ищец от името на потребителите и имащ за цел налагане на мярка за преустановяване или забрана, мярка за обезщетение или и двете;
- 6) „национален представителен иск“ означава представителен иск, предявен от компетентната структура в държавата членка, в която е била определена компетентната структура;
- 7) „трансграничен представителен иск“ означава представителен иск, предявен от компетентна структура в държава членка, различна от тази, в която е била определена компетентната структура;
- 8) „практика“ означава всяко действие или бездействие от страна на търговец;
- 9) „окончателно решение“ означава решение на съд или административен орган на държава членка, което не може или повече не може да подлежи на съдебен контрол с обичайните средства за обжалване;
- 10) „мярка за обезщетение“ означава мярка, която задължава търговец да предостави на заинтересованите потребители средства за правна защита като обезщетение, ремонт, замяна, намаляване на цената, прекратяване на договора или възстановяване на платената цена, според случая и както е предвидено в правото на Съюза или националното право.

ГЛАВА 2

ПРЕДСТАВИТЕЛНИ ИСКОВЕ

Член 4

Компетентни структури

1. Държавите членки гарантират, че представителните иски, предвидени в настоящата директива, могат да бъдат предявявани от компетентни структури, определени за тази цел от държавите членки.
2. Държавите членки гарантират, че структури, по-специално организации на потребителите, включително организации на потребителите, които представляват членове от повече от една държава членка, отговарят на условията да бъдат определени за компетентни структури за целите на предявяването на национални представителни иски, трансгранични представителни иски, или и двете.
3. Държавите членки определят дадена структура, както е предвидено в параграф 2, която е подала искане за определяне като компетентна структура за целите на предявяването на трансгранични представителни иски, ако тази структура отговаря на всички изброени по-долу критерии:
 - а) да е юридическо лице, което е учредено в съответствие с националното право на държавата членка, в която е определено, и да може да докаже 12 месеца реална обществена дейност в защита на интересите на потребителите преди подаването на искането за определяне;
 - б) в съответствие с предмета на своята дейност да има законен интерес да защитава интересите на потребителите, както е предвидено в разпоредбите на правото на Съюза, предвидени в приложение I;
 - в) да е с нестопанска цел;
 - г) срещу нея да няма открито производство по несъстоятелност, нито да е обявена в несъстоятелност;
 - д) да е независима и да не се влияе от лица, различни от потребителите, по специално от търговци, които имат икономически интерес от предявяване на представителен иск, включително в случай на финансиране от трети страни, и за тази цел да е установила процедури за предотвратяване на такова влияние, както и за предотвратяване на конфликти на интереси между нея, лицата, които ѝ предоставят финансиране и интересите на потребителите;
 - е) да оповестява публично на ясен и разбираем език чрез подходящи средства, по-специално на своята интернет страница, информация, която доказва, че структурата отговаря на критериите, изброени в букви а)–д), и информацията относно източниците на своето финансиране като цяло, своята организационна, управленска и членска структура, своя предмет на дейност и своите дейности.

4. Държавите членки гарантират, че критериите, които използват за определяне на дадена структура като компетентна структура за целите на предявяването на национални представителни искиове, съответстват на целите на настоящата директива, за да се осигури ефективно и ефикасно функциониране на тези представителни искиове.
5. Държавите членки могат да решат, че критериите, изброени в параграф 3, се прилагат също така и за определянето на компетентни структури за целите на предявяването на национални представителни искиове.
6. Държавите членки могат да определят дадена структура като компетентна структура на *ad hoc* принцип за целите на предявяването на конкретен национален представителен иск, по искане на посочената структура, ако тя отговаря на критериите за определяне като компетентна структура, предвидени в националното право.
7. Независимо от параграфи 3 и 4, държавите членки могат да определят публични органи като компетентни структури за целите на предявяването на представителни искиове. Държавите членки могат да предвидят, че публичните органи, които вече са определени като компетентни структури по смисъла на член 3 от Директива 2009/22/ЕО, остават определени като компетентни структури за целите на настоящата директива.

Член 5

Информация и мониторинг на компетентните структури

1. Всяка държава членка представя на Комисията списък на компетентните структури, които е определила предварително с цел предявяването на трансгранични представителни искиове, включително наименованието и предмета на дейност на тези компетентни структури, до ... [една година след датата на транспониране на настоящата директива]. Всяка държава членка уведомява Комисията при промени в този списък. Държавите членки осигуряват публичен достъп до посочените списъци.

Комисията съставя обобщен списък на тези компетентните структури и предоставя публичен достъп до него. Комисията актуализира посочения списък всеки път, когато ѝ се съобщават промени в списъците на компетентни структури на държавите членки.

2. Държавите членки гарантират, че информацията относно компетентните структури, определени предварително с цел на предявяването на национални представителни искиове, се прави обществено достояние.

3. Държавите членки правят оценка поне на всеки пет години дали компетентните структури продължават да отговарят на критериите, изброени в член 4, параграф 3. Държавите членки гарантират, че компетентните структури губят статута си, ако вече не отговарят на един или няколко от тези критерии.

4. Ако държава членка или Комисията изрази опасения относно съответствието на дадена компетентна структура с критериите, изброени в член 4, параграф 3, държавата членка, която е определила тази компетентна структура, извършва проверка във връзка с опасенията. Ако е необходимо, държавите членки отменят определянето на същата компетентна структура, ако тя вече не отговаря на един или няколко от тези критерии. Търговецът ответник в представителен иск има правото да изрази пред съда или административния орган основателните си опасения във връзка с това дали компетентна структура отговаря на критериите, изброени в член 4, параграф 3.

5. Държавите членки определят национални звена за контакт за целите на параграф 4 и съобщават на Комисията името и данните за връзка на тези звена за контакт. Комисията съставя списък на тези звена за контакт и предоставя този списък на държавите членки.

Член 6

Предявяване на трансгранични представителни искиове

1. Държавите членки гарантират, че компетентните структури, предварително определени в друга държава членка с цел предявяването на трансгранични представителни искиове, могат да предявяват такива представителни искиове пред техните съдилища или административни органи.

2. Държавите членки гарантират, че когато предполагаемото нарушение на правото на Съюза, както е предвидено в член 2, параграф 1, уврежда или има вероятност да увреди потребители в различни държави членки, представителният иск може да бъде предявен пред съда или административния орган на държава членка от няколко компетентни структури от различни държави членки, за да се защитят колективните интереси на потребителите в различни държави членки.

3. Съдилищата и административните органи приемат списъка, посочен в член 5, параграф 1, като доказателство за процесуалната легитимация на компетентната структура да предявява трансграничен представителен иск, без това да засяга правото на сезирания съд или административен орган да проверят дали предметът на дейност на компетентната структура оправдава предявяването на иск в конкретния случай.

Член 7

Представителни иски

1. Държавите членки гарантират, че представителни иски, предвидени в настоящата директива, могат да бъдат предявявани пред техните съдилища или административни органи от компетентни структури, определени в съответствие с член 4.
2. При предявяване на представителен иск компетентната структура предоставя на съда или административния орган достатъчно информация относно заинтересованите от представителния иск потребители.
3. Съдилищата или административните органи правят оценка на допустимостта на конкретен представителен иск в съответствие с настоящата директива и националното право.
4. Държавите членки гарантират, че компетентните структури имат право да поискат налагането поне на следните мерки:
 - а) мерки за преустановяване или забрана;
 - б) мерки за обезщетение.
5. Държавите членки могат да дадат възможност на компетентните структури да поискат налагането на мерките по параграф 4 в рамките на един-единствен представителен иск, ако е необходимо. Държавите членки могат да предвидят тези мерки да се съдържат в рамките на едно-единствено решение.
6. Държавите членки гарантират, че интересите на потребителите в рамките на представителните иски се представляват от компетентни структури и че тези компетентни структури имат правата и задълженията на страна ищец в производството. Заинтересованите от представителния иск потребители имат право да се възползват от мерките, посочени в параграф 4.
7. Държавите членки гарантират, че съдилища или административни органи могат на възможно най-ранен етап от производството да отхвърлят иски, които са явно неоснователни, в съответствие с националното право.

Член 8

Мерки за преустановяване или забрана

1. Държавите членки гарантират, че мерките за преустановяване или забрана, посочени в член 7, параграф 4, буква а), са достъпни под формата на:
 - а) временна мярка за преустановяване на практика или, когато е необходимо, за забрана на практика, когато се счита, че тази практика представлява нарушение, както е предвидено в член 2, параграф 1;
 - б) окончателна мярка за преустановяване на практика или, когато е необходимо, за забрана на практика, когато се счита, че тази практика представлява нарушение, както е предвидено в член 2, параграф 1.
2. Мярка, посочена в параграф 1, буква б), може да включва, ако е предвидено в националното право:
 - а) мярка, с която се установява, че дадена практика представлява нарушение, както е предвидено в член 2, параграф 1; и
 - б) задължение за публикуване изцяло или частично на решението относно мярката във форма, която съдът или административният орган счита за подходяща, или задължение за публикуване на коригиращо изявление.
3. За да може компетентната структура да поиска налагането на мярка за преустановяване или забрана, индивидуалните потребители не са длъжни да изразят съгласието си да бъдат представлявани от тази компетентна структура. От компетентната структура не се изисква да доказва:
 - а) действителна загуба или вреда за отделните потребители, засегнати от нарушението, както е предвидено в член 2, параграф 1; или
 - б) умисъл или небрежност от страна на търговеца.

4. Държавите членки могат да въведат разпоредби в националното си право или да запазят национални разпоредби, съгласно които компетентна структура може да поиска налагането на мерките за преустановяване или забрана, предвидени в параграф 1, буква б), само след като е започнал консултации със съответния търговец с цел прекратяване на нарушението от страна на търговеца, както е предвидено в член 2, параграф 1. Ако търговецът не прекрати нарушението в рамките на две седмици след получаване на искане за консултация, компетентната структура може да незабавно да предяви представителен иск за налагане на мярка за преустановяване или забрана.

Държавите членки уведомяват Комисията за всяка такава разпоредба от националното си право. Комисията осигурява публичен достъп до същата информация.

Член 9

Мерки за обезщетение

1. Мярката за обезщетение задължава търговеца да предостави на заинтересованите потребители средства за правна защита като обезщетение, ремонт, замяна, намаляване на цената, прекратяване на договора или възстановяване на платената цена, според случая и както е предвидено в правото на Съюза или националното право.
2. Държавите членки определят правила за това как и на какъв етап от предявяване на представителния иск за налагане на мерки за обезщетение индивидуалните потребители, заинтересовани от същия представителен иск, изрично или мълчаливо изразяват съгласието си в рамките на подходящ срок след предявяването на посочения представителен иск дали да бъдат представлявани от компетентната структура по този представителен иск и дали да бъдат обвързани от резултата от представителния иск.
3. Независимо от параграф 2 държавите членки гарантират, че индивидуалните потребители, които нямат обичайно местопребиване в държавата членка на съда или административния орган, пред който е предявен представителен иск, трябва изрично да изразят съгласието си да бъдат представлявани по този представителен иск, за да бъдат обвързани от резултата от представителния иск.
4. Държавите членки определят правила, с които да гарантират, че потребителите, които изрично или мълчаливо са изразили съгласието си да бъдат представлявани по представителен иск, не могат нито да бъдат представлявани по други представителни искове на същото основание и срещу същия търговец, нито да предявяват иск индивидуално на същото основание и срещу същия търговец. Държавите членки определят също правила, с които да гарантират, че потребителите не получават повече от веднъж обезщетение на същото основание и срещу същия търговец.
5. Когато в мярката за обезщетение не се посочват индивидуалните потребители, които имат право да се възползват от средствата за правна защита, предвидени в мярката за обезщетение, тя описва поне групата потребители, които имат право да се възползват от тези средства за правна защита.
6. Държавите членки гарантират, че мярка за обезщетение дава право на потребителите да се възползват от средствата за правна защита, предвидени в посочената мярка за обезщетение, без да е необходимо предявяването на отделен иск.
7. Държавите членки определят или запазват правилата относно сроковете, в които индивидуалните потребители могат да се възползват от мерки за обезщетение. Държавите членки могат да предвидят правила за предназначението на неизразходвани средства за обезщетение, които не са използвани в рамките на установените срокове.
8. Държавите членки гарантират, че компетентните структури могат да предявяват представителни искове за налагане на мярка за обезщетение, без да е необходимо предварително установяване на нарушение, предвидено в член 2, параграф 1, от съд или административен орган в рамките на отделно производство.
9. Средствата за правна защита, предвидени в мерки за обезщетение в рамките на представителен иск, не засягат други допълнителни средства за правна защита, които са на разположение на потребителите съгласно правото на Съюза или националното право и които не са били предмет на този представителен иск.

Член 10

Финансиране на представителни иски за налагане на мерки за обезщетение

1. Държавите членки гарантират, че когато даден представителен иск за налагане на мерки за обезщетение е финансиран от трета страна, доколкото това е позволено в съответствие с националното право, са избегнати конфликтите на интереси, и че финансирането от трети страни, които имат икономически интерес от предявяването или от резултата от представителния иск за налагане на мерки за обезщетение, не отклонява представителния иск от защитата на колективните интереси на потребителите.
2. За целите на параграф 1 държавите членки по-специално гарантират, че:
 - а) решенията на компетентните структури в контекста на представителния иск, включително решенията за споразумения, не са повлияни неправомерно от трета страна по начин, който би бил в ущърб на колективните интереси на заинтересованите от представителния иск потребители;
 - б) представителният иск не е предявен срещу ответник, който е конкурент на предоставящото средства лице, или срещу ответник, от когото предоставящото средства лице е зависимо.
3. Държавите членки гарантират, че съдилищата или административните органи са оправомощени при представителни иски за налагане на мерки за обезщетение да преценяват спазването на изискванията на параграфи 1 и 2, в случай че възникнат основателни съмнения по отношение на спазването на тези изисквания. За тази цел компетентните структури оповестяват пред съда или административния орган финансова справка, включваща списък на източниците на средствата, използвани в подкрепа на представителния иск.
4. За целите на параграфи 1 и 2, държавите членки гарантират, че съдилищата или административните органи са оправомощени да предприемат подходящи мерки, например да изискат от компетентната структура да откаже или да промени съответното финансиране, и при необходимост да отхвърлят процесуалната легитимация на компетентната структура за конкретен представителен иск. Ако процесуалната легитимация на компетентната структура е отхвърлена в рамките на конкретен представителен иск, това отхвърляне не засяга правата на потребителите, заинтересовани от същия представителен иск.

Член 11

Споразумения за мерки за обезщетение

1. За целите на одобрението на споразумения държавите членки гарантират, че в представителен иск за налагане на мерки за обезщетение:
 - а) компетентната структура и търговецът могат съвместно да предложат на съда или административния орган споразумение относно мерките за обезщетение на заинтересованите потребители; или
 - б) съдът или административният орган, след като се е консултирал с компетентната структура и търговеца, може да прикани компетентната структура и търговеца да постигнат споразумение относно мерките за обезщетение в разумен срок.
2. Споразуменията, посочени в параграф 1, подлежат на контрол от съда или административния орган. Съдът или административният орган преценява дали трябва да откаже одобряването на споразумение, което противоречи на задължителни разпоредби на национално право, или съдържа условия, които не могат да бъдат изпълнени, като отчита правата и интересите на всички страни, по-специално тези на заинтересованите потребители. Държавите членки могат да определят правила, които да позволяват на съда или административния орган да откаже да одобри споразумение на основание, че то е несправедливо.
3. Ако съдът или административният орган не одобри споразумението, той продължава производството по съответния представителен иск.
4. Одобрените споразумения са обвързващи за компетентната структура, за търговеца и за заинтересованите индивидуални потребители.

Държавите членки могат да определят правила, които дават възможност на заинтересованите от представителния иск и от последвалото споразумение индивидуални потребители да приемат или да откажат да бъдат обвързани от споразуменията, посочени в параграф 1.

5. Мерките за обезщетение, получени чрез одобрено споразумение в съответствие с параграф 2, не засягат други допълнителни средства за правна защита, които са на разположение на потребителите по силата на правото на Съюза или националното право и които не са били предмет на въпросното споразумение.

Член 12

Разпределение на разноските по представителен иск за налагане на мерки за обезщетение

1. Държавите членки гарантират, че загубилата страна в представителен иск за налагане на мерки за обезщетение е задължена да заплати разноските по производството, направени от спечелилата страна, в съответствие с условията и изключенията, предвидени в националното право, приложимо към съдебното производство като цяло.
2. Индивидуалните потребители, заинтересовани от представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, не заплащат разноските по производството.
3. Независимо от параграф 2, в изключителни случаи, отделен потребител, заинтересован от представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, може да бъде осъден да заплати разноските по производството, които са възникнали в резултат на негово умишлено или небрежно поведение.

Член 13

Информация за представителните иски

1. Държавите членки определят правила, които да гарантират, че компетентните структури предоставят информация, по-специално на своята интернет страница, относно:
 - a) представителните иски, които са решили да предявят пред съд или административен орган;
 - b) актуалното състояние на представителните иски, които те вече са предявили пред съд или административен орган; и
 - b) резултатите от представителните иски, предвидени в букви а) и б).
2. Държавите членки определят правила, които да гарантират, че на потребителите, заинтересовани от висящ представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, е предоставена своевременно и по подходящ начин информация за представителния иск, за да могат потребителите изрично или мълчаливо да изразят съгласието си да бъдат представлявани по този представителен иск съгласно член 9, параграф 2.
3. Без да се засяга информацията, посочена в параграфи 1 и 2 от настоящия член, съдът или административният орган изисква от търговеца да информира за своя сметка потребителите, заинтересовани от представителния иск, относно всяко окончателно решение, предвиждащо мерките, посочени в член 7, или относно всяко одобрено споразумение, посочено в член 11, чрез средства, които са подходящи за обстоятелствата по случая и в определени срокове, включително, когато е уместно, да информира индивидуално всички заинтересовани потребители. Това задължение не се прилага, ако заинтересованите потребители са информирани по друг начин за окончателното решение или одобреното споразумение.

Държавите членки могат да установят правила, съгласно които от търговеца се изисква да предостави такава информация на потребителите, само ако това бъде поискано от компетентната структура.

4. Изискванията за информация, посочени в параграф 3, се прилагат *mutatis mutandis* по отношение на компетентните структури във връзка с окончателните решения за недопускане или отхвърляне на представителните иски за налагане на мерки за обезщетение.
5. Държавите членки гарантират, че спечелилата страна може да си възстанови разходите, свързани с предоставянето на информация на потребителите в контекста на представителния иск, в съответствие с член 12, параграф 1.

Член 14

Електронни бази данни

1. Държавите членки могат да създадат национални електронни бази данни, които са обществено достъпни чрез интернет страници и на които се предоставя информация относно компетентните структури, предварително определени за целите на предявяването на национални и трансгранични представителни иски, както и обща информация относно висящите и приключените представителни иски.
2. Когато държава членка създаде електронна база данни, както е посочено в параграф 1, тя уведомява Комисията за интернет адреса, на който е достъпна електронната база данни.

3. Комисията създава и поддържа електронна база данни за целите на:
 - а) всички съобщения между държавите членки и Комисията, посочени в член 5, параграфи 1, 4 и 5 и член 23, параграф 2; и
 - б) сътрудничеството между компетентните структури, посочено в член 20, параграф 4.
4. Електронната база данни, посочена в параграф 3 от настоящия член, е пряко достъпна, доколкото е необходимо, съответно за:
 - а) националните звена за контакт, посочени в член 5, параграф 5;
 - б) съдилищата и административните органи, ако това е необходимо съгласно националното право;
 - в) компетентните структури, определени от държавите членки за целите на предявяването на национални представителни иски и трансгранични представителни иски; и
 - г) Комисията.

Информацията, споделена от държавите членки в рамките на електронната база данни, посочена в параграф 3 от настоящия член, по отношение на компетентните структури, определени за целите на предявяването на трансгранични представителни иски, съобразно член 5, параграф 1, е публично достъпна.

Член 15

Действие на окончателните решения

Държавите членки гарантират, че окончателното решение на съд или административен орган на която и да е държава членка относно извършено нарушение, увреждащо колективните интереси на потребителите, може да се използва от всички страни като доказателство, в контекста на всеки друг иск за налагане на мерки за обезщетение срещу същия търговец за същата практика, пред съдилищата или административните органи на тези държави членки, в съответствие с националното право по отношение на преценката на доказателствата.

Член 16

Давностни срокове

1. В съответствие с националното право държавите членки гарантират, че всяка представителен иск за налагане на мярка за преустановяване или забрана, посочена в член 8, води до спиране или прекъсване на приложимите давностни срокове по отношение на потребителите, заинтересовани от този представителен иск, така че тези потребители да не са възпрепятствани впоследствие да предявят иск за налагане на мерки за обезщетение във връзка с предполагаемото нарушение, предвидено в член 2, параграф 1, поради изтичане на приложимите давностни срокове в хода на представителния иск за налагане на тези мерки за преустановяване или забрана.
2. Освен това държавите членки гарантират, че всяка представителен иск за налагане на мярка за обезщетение, посочена в член 9, параграф 1, води до спиране или прекъсване на приложимите давностни срокове по отношение на заинтересованите от този представителен иск потребители.

Член 17

Процесуална експедитивност

1. Държавите членки гарантират, че представителните иски за налагане на мерки за преустановяване или забрана, посочени в член 8, се разглеждат с необходимата експедитивност.
2. Представителните иски за налагане на мерки за преустановяване или забрана, посочени в член 8, параграф 1, буква а), се разглеждат, когато е уместно, в бързо производство.

Член 18

Предоставяне на доказателства

Държавите членки гарантират, че когато компетентна структура е представила сравнително достъпни доказателства, достатъчни да обосноват представителния иск, и е посочила, че допълнителни доказателства са под контрола на ответника или на трета страна, при поискване от тази компетентна структура, съдът или административният орган може да разпореди тези доказателства да бъдат предоставени от ответника или от третата страна в съответствие с националното процесуално

право, при спазване на приложимото право на Съюза и националните правила относно поверителността и пропорционалността. Държавите членки гарантират, че по искане на ответника съдът или административният орган може също така да разпорежи на компетентната структура или на трета страна да предостави имащи отношение доказателства съгласно националното процесуално право.

Член 19

Санкции

1. Държавите членки установяват система от санкции, приложими при неизпълнение или неспазване на:
 - а) мярка за преустановяване или забрана, посочена в член 8, параграф 1 или в член 8, параграф 2, буква б); или
 - б) задължения, посочени в член 13, параграф 3 или член 18.

Държавите членки вземат всички мерки, необходими за осигуряването на прилагането им. Предвидените санкции трябва да бъдат ефективни, пропорционални и възпиращи.

2. Държавите членки гарантират, че санкциите могат да бъдат, наред с другото, под формата на глоби.

Член 20

Помощ за компетентните структури

1. Държавите членки вземат мерки, с които целят да гарантират, че разходите по производството, свързани с представителните искове, не възпрепятстват компетентните структури да упражняват ефективно своето право да искат налагането на мерките, посочени в член 7.
2. Мерките, посочени в параграф 1, могат да бъдат например под формата на публично финансиране, включително структурна подкрепа за компетентни структури, ограничаване на приложимите съдебни или административни такси или достъп до правна помощ.
3. Държавите членки могат да определят правила, позволяващи на компетентните структури да изискват от потребители, които изрично са изразили съгласието си да бъдат представлявани от компетентна структура по конкретен представителен иск за налагане на мерки за обезщетение, да платят ниски първоначални такси или сходни такси за участие в този представителен иск.
4. Държавите членки и Комисията подкрепят и улесняват сътрудничеството между компетентните структури и обмена и разпространението на техните най-добри практики и опит във връзка със случаи на национални и трансгранични нарушения, предвидени в член 2, параграф 1.

ГЛАВА 3

ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

Член 21

Отмяна

Директива 2009/22/ЕО се отменя, считано от ... [датата на прилагане на настоящата директива], без да се засяга член 22, параграф 2 от настоящата директива.

Позоваванията на отменената директива се считат за позовавания на настоящата директива и се четат съгласно таблицата за съответствието, съдържаща се в приложение II.

Член 22

Преходни разпоредби

1. Държавите членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, транспониращи настоящата директива, за представителните искове, предявени на или след ... [датата на прилагане на настоящата директива].

2. Държавите членки прилагат законовите, подзаконовите и административните разпоредби, транспониращи Директива 2009/22/ЕО, за представителните искиове, предявени преди ... [датата на прилагане на настоящата директива].

3. Държавите членки гарантират, че закони, подзаконови или административни разпоредби относно спирането или прекъсването на давностните срокове, с които се транспонира член 16, се прилагат само за претенции за мерки за обезщетение, основани на нарушения, посочени в член 2, параграф 1, които са извършени на или след ... [датата на прилагане на настоящата директива]. Това не изключва прилагането на разпоредбите на националното право относно спирането или прекъсването на давностните срокове, които са били приложими преди ... [датата на прилагане на настоящата директива] по отношение на искиове за налагане на мерки за обезщетение, основани на нарушения, посочени в член 2, параграф 1, които са извършени преди тази дата.

Член 23

Наблюдение и оценка

1. Не по-рано от ... [5 години след датата на прилагане на настоящата директива] Комисията извършва оценка на настоящата директива и представя основните констатации от нея в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет. Оценката се извършва в съответствие с насоките на Комисията за по-добро регулиране. В доклада Комисията оценява по-специално обхвата на настоящата директива, определен в член 2 и в приложение I, както и функционирането и ефективността на настоящата директива при трансгранични случаи, включително по отношение на правната сигурност.

2. Държавите членки предоставят на Комисията за първи път до ... [4 години след датата на прилагане на настоящата директива] и след това ежегодно следната информация, необходима за изготвянето на доклада, посочен в параграф 1:

- а) броя и вида на представителните искиове, приключени пред техните съдилища или административни органи;
- б) вида на нарушенията, предвидени в член 2, параграф 1, и страните по тези представителни искиове;
- в) резултатите от тези представителни искиове.

3. До ... [5 години след датата на прилагане на настоящата директива] Комисията извършва оценка на това дали трансграничните представителни искиове могат да бъдат разглеждани най-добре на равнището на Съюза чрез създаването на Европейски омбудсман за представителни искиове за мерки за преустановяване или забрана и мерки за обезщетение и представя основните констатации от нея в доклад до Европейския парламент, Съвета и Европейския икономически и социален комитет, придружен, при нужда, от законодателно предложение.

Член 24

Транспониране

1. Държавите членки приемат и публикуват до ... [24 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива] законовите, подзаконовите и административните разпоредби, необходими, за да се съобразят с настоящата директива. Те незабавно информират Комисията за това.

Те прилагат тези мерки от ... [30 месеца от датата на влизане в сила на настоящата директива].

Когато държавите членки приемат тези мерки, в тях се съдържа позоваване на настоящата директива или то се извършва при официалното им публикуване. Условието и редът на позоваване се определят от държавите членки.

2. Държавите членки съобщават на Комисията текста на мерките от националното право, които приемат в областта, уредена с настоящата директива.

Член 25

Влизане в сила

Настоящата директива влиза в сила на двадесетия ден след публикуването ѝ в Официален вестник на Европейския съюз.

Член 26

Адресати

Адресати на настоящата директива са държавите членки.

Съставено в ... на

За Европейския парламент
Председател

За Съвета
Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

СПИСЪК НА РАЗПОРЕДБИТЕ НА ПРАВНИТЕ АКТОВЕ НА СЪЮЗА, ПОСОЧЕНИ В ЧЛЕН 2, ПАРАГРАФ 1

- 1) Директива 85/374/ЕИО на Съвета от 25 юли 1985 г. за сближаване на законовите, подзаконовите и административните разпоредби на държавите членки относно отговорността за вреди, причинени от дефект на стока (ОВ L 210, 7.8.1985 г., стр. 29).
- 2) Директива 93/13/ЕИО на Съвета от 5 април 1993 г. относно неравноправните клаузи в потребителските договори (ОВ L 95, 21.4.1993 г., стр. 29).
- 3) Регламент (ЕО) № 2027/97 на Съвета от 9 октомври 1997 г. относно отговорността на въздушните превозвачи при въздушния превоз на пътници и на техния багаж (ОВ L 285, 17.10.1997 г., стр. 1).
- 4) Директива 98/6/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 1998 г. относно защитата на потребителите при обозначаването на цените на стоките, предлагани на потребителите (ОВ L 80, 18.3.1998 г., стр. 27).
- 5) Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 г. относно някои аспекти на продажбата на потребителски стоки и свързаните с тях гаранции (ОВ L 171, 7.7.1999 г., стр. 12).
- 6) Директива 2000/31/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2000 г. за някои правни аспекти на услугите на информационното общество, и по-специално на електронната търговия на вътрешния пазар („Директива за електронната търговия“) (ОВ L 178, 17.7.2000 г., стр. 1): членове 5 – 7, 10 и 11.
- 7) Директива 2001/83/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 6 ноември 2001 г. за утвърждаване на кодекс на Общността относно лекарствени продукти за хуманна употреба (ОВ L 311, 28.11.2001 г., стр. 67): членове 86 – 90, 98 и 100.
- 8) Директива 2001/95/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 3 декември 2001 г. за общата безопасност на продуктите (ОВ L 11, 15.1.2002 г., стр. 4): членове 3 и 5.
- 9) Директива 2002/22/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 7 март 2002 г. относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги (Директива за универсалната услуга) (ОВ L 108, 24.4.2002 г., стр. 51): член 10 и глава IV.
- 10) Директива 2002/58/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 юли 2002 г. относно обработката на лични данни и защита на правото на неприкосновеност на личния живот в сектора на електронните комуникации (Директива за правото на неприкосновеност на личния живот и електронни комуникации) (ОВ L 201, 31.7.2002 г., стр. 37): членове 4 – 8 и 13.
- 11) Директива 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 септември 2002 г. относно дистанционна търговия на потребителски финансови услуги и за изменение на Директива 90/619/ЕИО на Съвета и на Директиви 97/7/ЕО и 98/27/ЕО (ОВ L 271, 9.10.2002 г., стр. 16).
- 12) Регламент (ЕО) № 178/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 28 януари 2002 г. за установяване на общите принципи и изисквания на законодателството в областта на храните, за създаване на Европейски орган за безопасност на храните и за определяне на процедури относно безопасността на храните (ОВ L 31, 1.2.2002 г., стр. 1).
- 13) Регламент (ЕО) № 261/2004 на Европейския парламент и на Съвета от 11 февруари 2004 г. относно създаване на общи правила за обезщетяване и помощ на пътниците при отказан достъп на борда и отмяна или голямо закъснение на полети, и за отмяна на Регламент (ЕИО) № 295/91 (ОВ L 46, 17.2.2004 г., стр. 1).
- 14) Директива 2005/29/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2005 г. относно нелоялни търговски практики от страна на търговци към потребители на вътрешния пазар и изменение на Директива 84/450/ЕИО на Съвета, Директиви 97/7/ЕО, 98/27/ЕО и 2002/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, и Регламент (ЕО) № 2006/2004 на Европейския парламент и на Съвета („Директива за нелоялни търговски практики“) (ОВ L 149, 11.6.2005 г., стр. 22).
- 15) Директива 2006/114/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно заблуждаващата и сравнителната реклама (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 21).

- 16) Директива 2006/123/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2006 г. относно услугите на вътрешния пазар (ОВ L 376, 27.12.2006 г., стр. 36): членове 20 и 22.
- 17) Регламент (ЕО) № 1107/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юли 2006 г. относно правата на хората с увреждания и на хората с ограничена подвижност при пътувания с въздушен транспорт (ОВ L 204, 26.7.2006 г., стр. 1).
- 18) Регламент (ЕО) № 1371/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2007 г. относно правата и задълженията на пътниците, използващи железопътен транспорт (ОВ L 315, 3.12.2007 г., стр. 14).
- 19) Директива 2008/48/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2008 г. относно договорите за потребителски кредити и за отмяна на Директива 87/102/ЕИО на Съвета (ОВ L 133, 22.5.2008 г., стр. 66).
- 20) Директива 2008/122/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 14 януари 2009 г. относно защитата на потребителите по отношение на някои аспекти на договорите за разпределено във времето ползване на собственост, дългосрочни ваканционни продукти, препродажба и замяна (ОВ L 33, 3.2.2009 г., стр. 10).
- 21) Регламент (ЕО) № 1008/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 24 септември 2008 г. относно общите правила за извършване на въздухоплавателни услуги в Общността (ОВ L 293, 31.10.2008 г., стр. 3): член 23.
- 22) Регламент (ЕО) № 1272/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 г. относно класифицирането, етикетирането и опаковането на вещества и смеси, за изменение и за отмяна на директиви 67/548/ЕИО и 1999/45/ЕО, и за изменение на Регламент (ЕО) № 1907/2006 (ОВ L 353, 31.12.2008 г., стр. 1): членове 1 – 35.
- 23) Директива 2009/65/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби относно предприятията за колективно инвестиране в прехвърлими ценни книжа (ПКИПЦК) (ОВ L 302, 17.11.2009 г., стр. 32).
- 24) Директива 2009/72/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на електроенергия и за отмяна на Директива 2003/54/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 55): член 3 и приложение I.
- 25) Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94): член 3 и приложение I.
- 26) Директива 2009/110/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно предприемането, упражняването и пруденциалния надзор на дейността на институциите за електронни пари и за изменение на директиви 2005/60/ЕО и 2006/48/ЕО, и за отмяна на Директива 2000/46/ЕО (ОВ L 267, 10.10.2009 г., стр. 7).
- 27) Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 21 октомври 2009 г. за създаване на рамка за определяне на изискванията за екодизайн към продукти, свързани с енергопотреблението (ОВ L 285, 31.10.2009 г., стр. 10): член 14 и приложение I.
- 28) Директива 2009/138/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно започването и упражняването на застрахователна и презастрахователна дейност (Платежоспособност II) (ОВ L 335, 17.12.2009 г., стр. 1): членове 183 – 186.
- 29) Регламент (ЕО) № 392/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2009 г. относно отговорността на превозвачите на пътници по море в случай на произшествия (ОВ L 131, 28.5.2009 г., стр. 24).
- 30) Регламент (ЕО) № 924/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 г. относно презграничните плащания в рамките на Общността и за отмяна на Регламент (ЕО) № 2560/2001 (ОВ L 266, 9.10.2009 г., стр. 11).
- 31) Регламент (ЕО) № 1222/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно етикетирането на гуми по отношение на горивната ефективност и други съществени параметри (ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 46): членове 4 – 6.

- 32) Регламент (ЕО) № 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 г. относно козметичните продукти (ОВ L 342, 22.12.2009 г., стр. 59): членове 3 – 8 и 19 – 21.
- 33) Директива 2010/13/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 10 март 2010 г. за координирането на някои разпоредби, установени в закони, подзаконови или административни актове на държавите членки, отнасящи се до предоставянето на аудио-визуални медийни услуги (Директива за аудио-визуалните медийни услуги) (ОВ L 95, 15.4.2010 г., стр. 1): членове 9 – 11, 19 – 26 и 286.
- 34) Регламент (ЕО) № 66/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2009 г. относно екомаркировката на ЕС (ОВ L 27, 30.1.2010 г., стр. 1): членове 9 – 10.
- 35) Регламент (ЕС) № 1177/2010 на Европейския парламент и на Съвета от 24 ноември 2010 г. относно правата на пътниците, пътуващи по море или по вътрешни водни пътища, и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 334, 17.12.2010 г., стр. 1).
- 36) Директива 2011/61/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 8 юни 2011 г. относно лицата, управляващи алтернативни инвестиционни фондове и за изменение на директиви 2003/41/ЕО и 2009/65/ЕО и на регламенти (ЕО) № 1060/2009 и (ЕС) № 1095/2010 (ОВ L 174, 1.7.2011 г., стр. 1).
- 37) Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно правата на потребителите, за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и Директива 1999/44/ЕО на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 85/577/ЕИО на Съвета и Директива 97/7/ЕО на Европейския парламент и на Съвета (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 64).
- 38) Регламент (ЕС) № 181/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. относно правата на пътниците в автобусния транспорт и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 1).
- 39) Регламент (ЕС) № 1169/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. за предоставянето на информация за храните на потребителите, за изменение на регламенти (ЕО) № 1924/2006 и (ЕО) № 1925/2006 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 87/250/ЕИО на Комисията, Директива 90/496/ЕИО на Съвета, Директива 1999/10/ЕО на Комисията, Директива 2000/13/ЕО на Европейския парламент и на Съвета, директиви 2002/67/ЕО и 2008/5/ЕО на Комисията и на Регламент (ЕО) № 608/2004 на Комисията (ОВ L 304, 22.11.2011 г., стр. 18).
- 40) Директива 2012/27/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС, и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (ОВ L 315, 14.11.2012 г., стр. 1): членове 9 – 11а.
- 41) Регламент (ЕС) № 260/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 14 март 2012 г. за определяне на технически и бизнес изисквания за кредитни преводи и директни дебити в евро и за изменение на Регламент (ЕО) № 924/2009 (ОВ L 94, 30.3.2012 г., стр. 22).
- 42) Регламент (ЕС) № 531/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юни 2012 г. относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза (ОВ L 172, 30.6.2012 г., стр. 10).
- 43) Директива 2013/11/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. за алтернативно решаване на потребителски спорове и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО (Директива за АРС за потребители) (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 63): член 13.
- 44) Регламент (ЕС) № 524/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 21 май 2013 г. относно онлайн решаване на потребителски спорове и за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2009/22/ЕО (Регламент за ОРС за потребители) (ОВ L 165, 18.6.2013 г., стр. 1): член 14.
- 45) Директива 2014/17/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 4 февруари 2014 г. относно договорите за кредити за жилищни недвижими имоти за потребители и за изменение на директиви 2008/48/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 (ОВ L 60, 28.2.2014 г., стр. 34).

- 46) Директива 2014/31/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставянето на пазара на везни с неавтоматично действие (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 107).
- 47) Директива 2014/35/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 26 февруари 2014 г. за хармонизиране на законодателствата на държавите членки за предоставяне на пазара на електрически съоръжения, предназначени за използване в определени граници на напрежението (ОВ L 96, 29.3.2014 г., стр. 357).
- 48) Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349): членове 23 – 29.
- 49) Директива 2014/92/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. относно съпоставимостта на таксите по платежните сметки, прехвърлянето на платежни сметки и достъпа до платежни сметки за основни операции (ОВ L 257, 28.8.2014 г., стр. 214).
- 50) Регламент (ЕС) № 1286/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 26 ноември 2014 г. относно основните информационни документи за пакети с инвестиционни продукти на дребно и основаващи се на застраховане инвестиционни продукти (ПИПДОЗИП) (ОВ L 352, 9.12.2014 г., стр. 1).
- 51) Регламент (ЕС) 2015/760 на Европейския парламент и на Съвета от 29 април 2015 г. относно Европейски фондове за дългосрочни инвестиции (ОВ L 123, 19.5.2015 г., стр. 98).
- 52) Регламент (ЕС) 2015/2120 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и цените на дребно за регулирани комуникации в рамките на ЕС и за изменение на Директива 2002/22/ЕО и на Регламент (ЕС) № 531/2012 (ОВ L 310, 26.11.2015 г., стр. 1).
- 53) Директива (ЕС) 2015/2302 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. относно пакетните туристически пътувания и свързаните пътнически услуги, за изменение на Регламент (ЕО) № 2006/2004 и Директива 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на Директива 90/314/ЕИО на Съвета (ОВ L 326, 11.12.2015 г., стр. 1).
- 54) Директива (ЕС) 2015/2366 на Европейския парламент и на Съвета от 25 ноември 2015 г. за платежните услуги във вътрешния пазар, за изменение на директиви 2002/65/ЕО, 2009/110/ЕО и 2013/36/ЕС и Регламент (ЕС) № 1093/2010 и за отмяна на Директива 2007/64/ЕО (ОВ L 337, 23.12.2015 г., стр. 35).
- 55) Директива (ЕС) 2016/97 на Европейския парламент и на Съвета от 20 януари 2016 г. относно разпространението на застрахователни продукти (ОВ L 26, 2.2.2016 г., стр. 19): членове 17 – 24 и 28 – 30.
- 56) Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).
- 57) Регламент (ЕС) 2017/745 на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2017 г. за медицинските изделия, за изменение на Директива 2001/83/ЕО, Регламент (ЕО) № 178/2002 и Регламент (ЕО) № 1223/2009 и за отмяна на директиви 90/385/ЕИО и 93/42/ЕИО на Съвета (ОВ L 117, 5.5.2017 г., стр. 1): глава II.
- 58) Регламент (ЕС) 2017/746 на Европейския парламент и на Съвета от 5 април 2017 г. за медицинските изделия за инвитро диагностика и за отмяна на Директива 98/79/ЕО и Решение 2010/227/ЕС на Комисията (ОВ L 117, 5.5.2017 г., стр. 176): глава II.
- 59) Регламент (ЕС) 2017/1128 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. за трансграничната преносимост на услугите за онлайн съдържание в рамките на вътрешния пазар (ОВ L 168, 30.6.2017 г., стр. 1).
- 60) Регламент (ЕС) 2017/1129 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно проспекта, който трябва да се публикува при публично предлагане или допускане на ценни книжа до търговия на регулиран пазар, и за отмяна на Директива 2003/71/ЕО (ОВ L 168, 30.6.2017 г., стр. 12).

- 61) Регламент (ЕС) 2017/1131 на Европейския парламент и на Съвета от 14 юни 2017 г. относно фондовете на паричния пазар (ОВ L 169, 30.6.2017 г., стр. 8).
 - 62) Регламент (ЕС) 2017/1369 на Европейския парламент и на Съвета от 4 юли 2017 г. за определяне на нормативна рамка за енергийно етиктиране и за отмяна на Директива 2010/30/ЕС (ОВ L 198, 28.7.2017 г., стр. 1): членове 3 – 6.
 - 63) Регламент (ЕС) 2018/302 на Европейския парламент и на Съвета от 28 февруари 2018 г. за преодоляване на необоснованото блокиране на географски принцип и на други форми на дискриминация въз основа на националността, местопребиваването или мястото на установяване на клиентите в рамките на вътрешния пазар и изменение на регламенти (ЕО) № 2006/2004 и (ЕС) 2017/2394 и Директива 2009/22/ЕО (ОВ L 60I, 2.3.2018 г., стр. 1): членове 3 – 5.
 - 64) Директива (ЕС) 2018/1972 на Европейския парламент и на Съвета от 11 декември 2018 г. за установяване на Европейски кодекс за електронни съобщения (ОВ L 321, 17.12.2018 г., стр. 36): членове 88 и 98 – 116 и приложения VI и VIII.
 - 65) Директива (ЕС) 2019/770 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за предоставяне на цифрово съдържание и цифрови услуги (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 1).
 - 66) Директива (ЕС) 2019/771 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2019 г. за някои аспекти на договорите за продажба на стоки, за изменение на Регламент (ЕС) 2017/2394 и на Директива 2009/22/ЕО и за отмяна на Директива 1999/44/ЕО (ОВ L 136, 22.5.2019 г., стр. 28).
-

ПРИЛОЖЕНИЕ II

ТАБЛИЦА НА СЪОТВЕТСТИЕТО

Директива 2009/22/ЕО	Настоящата директива
Член 1, параграф 1	Член 1, параграф 1
Член 1, параграф 2	Член 2, параграф 1
—	Член 2, параграф 2
—	Член 3
Член 2, параграф 1	Член 7, параграф 1 Член 7, параграф 4, буква а)
—	Член 7, параграфи 2 и 3 Член 7, параграф 4, буква б) Член 7, параграфи 5—7
Член 2, параграф 1, буква а)	Член 7, параграф 4, буква а) Член 8, параграф 1 Член 17
Член 2, параграф 1, буква б)	Член 7, параграф 4, буква а) Член 8, параграф 2, буква б) Член 13, параграф 1, буква в) Член 13, параграф 3
—	Член 8, параграф 2, буква а)
—	Член 8, параграф 3
Член 2, параграф 1, буква в)	Член 19
Член 2, параграф 2	Член 2, параграф 3
Член 3	Член 3, параграф 4 Член 4, параграфи 1 и 2 Член 4, параграф 3, букви а) и б) Член 4, параграфи 6 и 7
—	Член 4, параграф 3, букви в)—е) Член 4, параграфи 4 и 5
—	Член 5, параграфи 2—5
Член 4, параграф 1	Член 6
Член 4, параграфи 2 и 3	Член 5, параграф 1
Член 5	Член 8, параграф 4
—	Член 9
—	Член 10
—	Член 11
—	Член 12
—	Член 13, параграф 1, букви а) и б) Член 13, параграфи 2, 4 и 5
—	Член 14
—	Член 15
—	Член 16
—	Член 18
Член 6	Член 23
Член 7	Член 1, параграфи 2 и 3

Директива 2009/22/ЕО	Настоящата директива
Член 8	Член 24
—	Член 20
Член 9	Член 21
—	Член 22
Член 10	Член 25
Член 11	Член 26

Изложение на мотивите на Съвета: Позиция (ЕС) № 11/2020 на Съвета на първо четене с оглед на приемането на директива на Европейския парламент и на Съвета относно представителни искиове за защита на колективните интереси на потребителите и за отмяна на Директива 2009/22/ЕО

(2020/C 404/02)

I. ВЪВЕДЕНИЕ

На 12 април 2018 г. Комисията предаде на Съвета посоченото по-горе предложение ⁽¹⁾, основано на член 114 от ДФЕС, както и съобщението „Нов търговски механизъм за потребителите“ и друго предложение за директива относно модернизирането на правилата за защита на потребителите ⁽²⁾ (прието през 2019 г.).

С предложението за директива се модернизира и заменя Директивата относно исковите за преустановяване на нарушения ⁽³⁾, като се предвиждат мерки за обезщетение и мерки за преустановяване или забрана в случай на нарушения на правото на Съюза, засягащи дадена група потребители.

Европейският икономически и социален комитет даде становището си на 20 септември 2018 г. ⁽⁴⁾ Европейският комитет на регионите даде становището си на 10 октомври 2018 г. ⁽⁵⁾

Европейският парламент (ЕП) прие своята позиция на първо четене през март 2019 г. ⁽⁶⁾, като предложи 108 изменения на предложението на Комисията. След изборите за ЕП през 2019 г. докладчикът Geoffroy DIDIER (EPP, FR) беше повторно назначен. На 9 януари 2020 г. Комисията по правни въпроси, от чиято компетентност е предложението, реши да започне преговори със Съвета въз основа на първото четене в ЕП.

Разглеждането на предложението в работна група „Защита и информиране на потребителите“ започна през март 2018 г. Оценката на въздействието на Комисията беше разглеждана по време на първото заседание на работната група по това досие. Прегледът показва, че като цяло делегациите са удовлетворени от методите и критериите, прилагани от Комисията в нейната оценка на въздействието.

На заседанието си от 28 ноември 2019 г. Съветът (Конкурентоспособност) постигна съгласие по общ подход ⁽⁷⁾, с което предоставя на председателството мандат за продължаване на преговорите с ЕП.

Състояха се три неформални тристранни срещи на 14 януари, 2 март и 22 юни 2020 г. На последната тристранна среща съзакондателите постигнаха предварително съгласие по цялостен компромисен пакет.

След приемането на общия подход Комитетът на постоянните представители беше информиран от председателството за напредъка на преговорите на 15 януари, 26 февруари, 4 март, 17 и 24 юни 2020 г. На 30 юни 2020 г., след анализ на окончателния компромисен текст с оглед на постигането на споразумение, Комитетът на постоянните представители потвърди политическото споразумение ⁽⁸⁾, постигнато на 22 юни 2020 г. между съзакондателите.

На 7 юли 2020 г. Комисията по правни въпроси на ЕП одобри текста. На същия ден председателят на Комисията по правни въпроси изпрати писмо до председателя на Комитета на постоянните представители, в което посочва, че след проверка от страна на юрист-лингвистите от двете институции той ще препоръча на Комисията по правни въпроси и на пленарното заседание да приемат на второ четене позицията на Съвета на първо четене без изменения.

Въз основа на това, на 22 юли 2020 г. Комитетът на постоянните представители препоръча на Съвета да одобри политическото споразумение ⁽⁹⁾, което беше потвърдено на 21 септември 2020 г. от Съвета (Селско стопанство и рибарство).

II. ЦЕЛ

Настоящата директива има за цел да засили доверието на потребителите и предприятията във вътрешния пазар чрез осигуряване на по-лоялна конкуренция и укрепване на ефективното прилагане на правото на Съюза в областта на защитата на потребителите. По-конкретно предложението дава възможност на компетентните структури, определени от държавите членки, да предявяват представителни искиове за целите на мерките за преустановяване или забрана и

⁽¹⁾ Документи 7877/18 + ADD 1 — 5.

⁽²⁾ Директива (ЕС) 2019/2161 за изменение на Директива 93/13/ЕИО на Съвета и на директиви 98/6/ЕО, 2005/29/ЕО и 2011/83/ЕС на Европейския парламент и на Съвета по отношение на по-доброто прилагане и модернизирането на правилата за защита на потребителите в Съюза (ОВ L 328, 18.12.2019 г., стр. 7).

⁽³⁾ Директива 2009/22/ЕО относно исковите за преустановяване на нарушения с цел защита на интересите на потребителите (ОВ L 110, 1.5.2009 г., стр. 30).

⁽⁴⁾ ОВ C 440, 6.12.2018 г., стр. 66.

⁽⁵⁾ ОВ C 461, 21.12.2018 г., стр. 232.

⁽⁶⁾ Док. 7714/19.

⁽⁷⁾ Док. 14210/19 + ADD 1.

⁽⁸⁾ Док. 9059/20.

⁽⁹⁾ Док. 9592/20 + COR 1 + ADD 1.

мерките за обезщетение в случай на нарушения на правото на Съюза, засягащи група потребители. Тя заменя настоящата Директива относно исковете за преустановяване на нарушения и отговаря на необходимостта от хоризонтален подход на ЕС към колективната защита, основан на общ набор от принципи, зачитащи националните правни традиции и осигуряващи гаранции срещу възможни рискове от злоупотреби.

III. АНАЛИЗ НА ПОЗИЦИЯТА НА СЪВЕТА НА ПЪРВО ЧЕТЕНЕ

1. Предмет и обхват (членове 1 и 2, както и приложение I)

Изяснен е предметът на директивата, а именно да се гарантира, че във всички държави членки са налице представителни искове, насочени към защита на колективните интереси на потребителите, както и връзката ѝ със съществуващите правила на международното частно право. Съветът подкрепи гаранцията на ЕП, че директивата не следва да представлява основание за намаляване на защитата на потребителите в областите, обхванати от правните актове, изброени в приложение I. Списъкът беше актуализиран и обхваща области като финансовите услуги, пътуването и туризма, енергетиката, здравеопазването, телекомуникациите и защитата на данните.

2. Разграничение между национални и трансгранични искове (членове 4 и 6, както и съответните определения в член 3)

За Съвета беше важно да се въведат общи и по-строги критерии за определяне на компетентни структури за целите на трансграничните искове и да се гарантира тяхното взаимно признаване. В съответствие с предложенията на ЕП критериите за определяне на компетентни структури за целите на националните искове трябва да бъдат в съответствие с целите на директивата.

3. Финансиране на представителни искове (членове 4 и 10)

ЕП изрази загриженост относно прозрачността на финансирането на компетентните структури и също така имаше за цел да укрепи правилата за предотвратяване на конфликти на интереси. Това доведе до промени, договорени от Съвета, относно по-подробните критерии за определяне и относно финансирането от трети страни на искове за обезщетение. Следователно държавите членки трябва да гарантират, че конфликтите на интереси се предотвратяват и че финансирането от трети страни не отклонява представителния иск от защитата на колективните интереси на потребителите. В случай на основателни съмнения може да се наложи компетентните структури да оповестят пред съда или административния орган финансова справка относно тяхното финансиране.

4. Функциониране на представителните искове (членове 7, 8, 9 и 12)

За Съвета беше важно да се изясни допълнително функционирането на представителните искове, за да се улесни транспонирането и прилагането на директивата, а именно чрез въвеждането на отделен член относно мерките за преустановяване или забрана. Според ЕП принципът „загубилият плаща“ беше от ключово значение за избягване на злоупотреби с предявяването на искове. В този смисъл бяха направени редица промени и пояснения, включително премахването на необходимостта от наличие на предходно окончателно решение за преустановяване или забрана, за да бъдат наложени мерки за обезщетение.

5. Информация за представителните искове (член 13)

За ЕП беше важно да бъдат укрепени разпоредбите относно информацията, предназначена за потребителите във връзка с представителните искове. Съветът подкрепи тази цел и счете, че това укрепване следва да се извърши по пропорционален начин. Тези разпоредби бяха съответно адаптирани.

6. Помощ за компетентните структури (член 20)

За ЕП беше от решаващо значение да се укрепят и уточнят разпоредбите относно помощта, предоставяна на компетентните структури. Съветът постигна съгласие, че държавите членки ще предприемат мерки, които имат за цел да гарантират, че разходите не възпрепятстват компетентните структури да предприемат мерки за преустановяване или забрана и мерки за обезщетение.

7. Европейски омбудсман (член 23, параграф 3)

Съгласно поисканото от ЕП, в текста се изисква Комисията да извърши оценка на това дали трансграничните представителни искове могат да бъдат разглеждани най-добре на равнището на Съюза чрез създаване на Европейски омбудсман за представителни искове за мерки за преустановяване или забрана и мерки за обезщетение.

8. Срокове за транспониране и прилагане на директивата и преходни разпоредби (членове 22 и 24)

Предвид сложността на предложението, по-специално за държавите членки, които не разполагат със система за представителни иски, е важно Съветът да предостави на държавите членки повече време за транспониране и прилагане на директивата (съответно 24 и 30 месеца).

IV. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Позицията на Съвета на първо четене отразява справедливия и балансиран компромис, постигнат при преговорите между Съвета и Европейския парламент със съдействието на Комисията. След дълги обсъждания на механизъм за колективна защита на европейско равнище, на потребителите и търговците най-накрая беше предоставена рамка за целия ЕС, която ще подобри спазването на правилата за защита на потребителите и ще допринесе за еднакви условия на конкуренция между предприятията.

ISSN 1977-0855 (електронно издание)

ISSN 1830-365X (печатно издание)

Служба за публикации
на Европейския съюз
L-2985 Люксембург
ЛЮКСЕМБУРГ

BG